

uniiek

AR realiseert

pag. 6

Ondernemers aan het woord tijdens algemene vergadering

14

Johan Schuttert
over project Mest
en Mineralen

21

Varkensawards,
trots op behaalde
resultaten

38

Vet goed
voer voor
legghennen

40

AminoBoost
voor sterke
gewassen

Kansen pakken in dynamische tijden

De algemene vergadering en de districtsvergaderingen zijn weer achter de rug. We hebben mooie resultaten mogen presenteren: met stabiele afzetvolumes zijn de marktaandelen gestegen. Dat ging gepaard met een gestegen financieel resultaat waarbij ruimte was voor een prijsreductie voor de trouwe klanten.

Regelmatig bemerken we verwondering over onze resultaten en prestaties. Als je de nieuwsberichten leest en de praatprogramma's hoort dan kun je al snel pessimistisch worden. Maar als je inzoomt op de realiteit, dan zie je dat de veranderende omstandigheden vooral veel kansen bieden. Kansen voor degenen die bereid zijn zich aan te passen. Dat is juist ook de markt die AR bedient: de ondernemer die meebeweegt met de markt, die bereid is keuzes te maken én die doorpakt. Voor de een is dat zich aansluiten bij een afzetconcept, voor de ander is het een samenwerking aangaan met een andere ondernemer.

Zo maakt iedereen zijn keuzes. En vaak zijn het keuzes uit optimisme en vertrouwen. Juist in dynamische tijden ontstaan marktkansen. Dan kun je als ondernemer het verschil maken en datzelfde geldt voor AR. Wij hebben gekozen voor toekomstbestendige bedrijven en afzetmarkten. Door te investeren in kennis, kunde en kwaliteit

realiseren onze klanten uitstekende resultaten en zijn ze klaar voor de toekomst. Dat heeft zich vertaald in gestegen marktaandelen in de verschillende sectoren en een zeer mooi financieel resultaat.

Dit jaar hebben we bij de uitkering van de prijsreductie voor het eerst een loyaliteitsbeloning toegepast. De klanten uit 2023 die in 2024 nog klant waren ontvangen die prijsreductie. Gelukkig geldt dat voor het overgrote deel van de klanten. Ze zijn tevreden en loyaal en voelen zich betrokken bij AR. Op die manier ondernemen we schouder aan schouder met onze klanten.

Tijdens de districtsvergaderingen van maart zijn we met de leden in gesprek gegaan over de ontwikkelingen in de sector en onze visie hierop. Het vertrouwen in de toekomst dat we bij AR hebben werd door de aanwezigen gedeeld en het leverde mooie gesprekken op. Dat is hoe we naar de coöperatie kijken en deze willen vormgeven. Die dialoog

hebben we nodig om goed in de behoefte van de leden te voorzien.

We moeten als coöperatie dicht bij elkaar blijven want de dynamiek zal voortduren. Zo zien we in de landelijke en Europese politiek een beweging waarbij het realisme terugkomt. Draconische maatregelen worden afgezwakt, maar nog steeds zien we vaak dat gezond boerenverstand ontbreekt in de regelgeving. Kijk bijvoorbeeld naar de mestwetgeving of naar het gewasbeschermingsmiddelenbeleid. Dat kan zoveel slimmer en efficiënter.

De dynamiek zal blijven en er komen steeds nieuwe hobbels, maar daardoor blijven nieuwe kansen ontstaan. Samen met onze leden gaan we die kansen pakken!

We wensen je veel leesplezier in deze Uniek 'in een nieuw jasje'.

Arjen van Nuland
Algemeen directeur

Inhoud

Terugblik
algemene
vergadering

06

08

Drie generaties
fruittelers

Melkveehouder
Van Eck

36

18

Varkenshouders
Jochemsen

AR Investeert	05
Coöperatie	05
De mensen van de coöperatie	16
Erfdieren	20
Varkens	21
Column	25
Paarden	26
Medewerker	27

Bedrijfsontwikkeling	28
Vleesvee	30
Melkvee	31
Pluimvee	38
Plant	40
Geiten	45
Een dag uit het leven van...	46
Familie	47

Op de cover: Ton, Ineke en Peter van den Brink van Van den Brink BV uit 't Goy.

Colofon

Uniek is een uitgave van AR

Editie: Voorjaar 2024

Redactie: afdeling communicatie & PR

Redactieadres: Postbus 610

6700 AP Wageningen | T 0317-499599

redactie@argroep.nl

©Copyright. Niets uit deze uitgave mag worden overgenomen, vermenigvuldigd of gekopieerd zonder schriftelijke toestemming van AR.

Agenda

24 april

**Veldbijeenkomst
fruitteelt**

Eck en Wiel

4 september

**Innovatiedag
boomkwekerij**

Opheusden

15 mei

**Veldbijeenkomst
fruitteelt**

Buurmalsen

7 september

Nationaal Geiten Event

Nijkerk

24 mei

**Themadag 'Op weg naar
eunergieneutraal boeren'**

Mts. Mijnheer, Rouveen

14, 15, 21, 22
september

Horse Event

Vijfhuizen

18 juni

Grasdemo

Buurmalsen

21 september

Fokveedag Hoornaar

Hoornaar

20 juni

Grasdemo

Aalten

16-17 oktober

**Dutch Pork &
Poultry Expo**

Hardenberg

25 juni

Akkerbouwdemodag

Zennewijnen

22-24 oktober

**Rundvee &
Mechanisatie Vakdagen**

Hardenberg

27 juni

Grasdemo

Cothen

26-28 november

**Rundvee &
Mechanisatie Vakdagen**

Gorinchem

4 juli

**Veldbijeenkomst
fruitteelt**

't Goy

15 augustus

**Open dag Proeftuin
Randwijk**

Randwijk

Kijk op www.argroep.nl voor meer informatie en eventuele wijzigingen. Op kennisbijeenkomsten.nl vindt u een actueel overzicht van de bijeenkomsten die meetellen voor de verlenging van het Bewijs van Vakbekwaamheid.

Uitgelicht: Grasdemo's

AR heeft demovelden ingezaaid in Buurmalsen, Aalten en Cothen. Tijdens de grasdemo's in juni kun je bekijken hoe de rassen erbij staan. Ook word je bijgepraat over de actualiteiten.

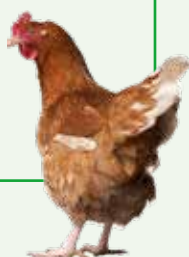
AR investeert in... nieuwe menger voor biologische pluimveevoerfabriek

Na het verwerken van ongeveer 3,5 miljoen ton aan mengsels is de lintmenger in de biologische fabriek in Barneveld begin april vervangen door een moderne dubbelassige paddelmenger. De huidige menger behouden we als back-up en voor het mengen van geperste voeders.

Toekomstbestendige keuze

De nieuwe menger is een investering in de toekomst: het op duurzame wijze produceren van hoogwaardig pluimveevoer. Zo behouden we onze voorsprong op de concurrentie.

Om de menger te vervangen zou de fabriek twee tot drie weken stil moeten liggen. Dit was uiteraard onwenselijk. Om de productie niet te onderbreken, is de nieuwe menger met bijbehorende transportsystemen in een nieuw gebouw tussen de gereedproduct-silo en de fabriek geplaatst. Hierdoor kon de fabriek operationeel blijven en kon de omschakeling naar de nieuwe menger binnen normale werktijden plaatsvinden.

Toekomstgericht

Vanwege de toenemende vraag naar biologische pluimveevoeders is gekozen voor deze moderne multifunctionele paddelmenger. Hiermee zetten we een technologische stap vooruit in de

productie van meelvormige pluimveevoeders. Met de nieuwe menger zijn de mogelijkheden voor het doseren van vloeistoffen verbeterd. Dit biedt onze voedingsdeskundigen meer flexibiliteit in het optimaliseren van de voeders.

Homogener voer

De nieuwe mengmethode zorgt voor een betere homogeniteit en betere structuurwaarden wat resulteert in een hogere kwaliteit van het eindproduct. In de stal is dit terug te zien in een betere voeropname en betere resultaten. Daarnaast zorgt de nieuwe menger ervoor dat we efficiënter kunnen produceren: de capaciteit is hoger en premixdoseringen kunnen sneller verwerkt worden.

AR presenteert uitstekend resultaat tijdens algemene vergadering

Op donderdag 11 april vond de algemene vergadering van AR plaats in Theater Junushoff in Wageningen. Tijdens het formele gedeelte hebben de leden de jaarrekening van 2023 vastgesteld. In een onstuimig jaar heeft AR haar positie verder versterkt.

Alle onderdelen van AR hebben een goede bijdrage geleverd aan het resultaat. Het boekjaar is afgesloten met een resultaat na belasting van € 1,1 miljoen. Dit is conform de doelstelling. De geldomzet was ruim € 400 miljoen. In het resultaat is rekening gehouden met een nog uit te betalen prijsreductie van bijna € 0,6 miljoen voor de afnemers.

Verbinding met de leden

Bestuursvoorzitter Menso Tijssen heette de leden welkom en benadrukte het belang van de algemene vergadering voor de verbinding met elkaar. "Dit is belangrijk omdat we in een dynamische tijd leven waarbij we dicht bij elkaar moeten blijven. De dialoog met elkaar is een voorwaarde om als AR in de behoefte van de leden te blijven voorzien." Daarnaast blikte hij terug op 2023, een jaar met veel nieuwe regelingen en

extreme weersomstandigheden, maar ook een jaar waarin de inkomens van veel ondernemers goed waren. Menso besloot met een optimistische kijk op de toekomst: "Hoewel we in een lastige fase zitten, met een krimpende markt, hebben we bij AR vertrouwen in de toekomst. De sector heeft vaker een periode van crisis gekend, maar is hier altijd sterker uitgekomen."

Prijsreductie

De leden van AR konden ook in het boekjaar profiteren van de goede prestaties van de coöperatie. Over het afgenomen volume van 2023 wordt een prijsreductie van € 1,00 per ton uitbetaald aan de klanten die in januari 2024 nog steeds klant bij AR waren. Ook voor de klanten van AR Plant geldt dat degenen die in januari 2024 nog steeds afnemer waren een prijsreductie van 1% over de afgenomen gewasbeschermingsmiddelen ontvangen.

Met optimisme vooruitkijken

Algemeen directeur Arjen van Nuland ging in op de resultaten van AR. Hij kijkt met vertrouwen naar de toekomst: "AR is vastberaden om succesvol te opereren te midden van uitdagende marktomstandigheden. Ook in het afgelopen jaar is in een krimpende markt de voeromzet op peil gebleven en hebben we ons marktaandeel zowel in de veehouderij- als in de plantaardige sectoren vergroot. AR Bedrijfsontwikkeling heeft in het boekjaar veel ondernemers ondersteund, onder andere bij het optimaliseren van hun bouwplannen voor GLB-subsidie. De winkels hebben ruim boven begroting gepresteerd. Als AR richten we ons met onze strategie nadrukkelijk op bedrijven die vooruit willen. Hierbij werken we nauw samen met onze leden en met ketenpartijen. Daarnaast willen we onze kennis optimaal benutten om te innoveren en om alle uitdagingen om te zetten in kansen. Een mooi voorbeeld in het boekjaar was de aankoop van de biologische fabriek in Helvoirt waardoor we alle biologische voeders volledig in eigen beheer kunnen produceren. Samen met onze leden werken we zo aan een toekomstbestendige agrarische sector in Nederland."

Afscheid bestuurslid Herry Kok

In december 2023 heeft bestuurslid Herry Kok aangegeven terug te treden als bestuurslid en als commissaris en zich niet beschikbaar te stellen voor een nieuwe bestuursperiode. Het bestuur van AR heeft besloten de vacature niet in te vullen en het aantal commissarissen geleidelijk terug te brengen naar vijf bestuursleden en twee adviseurs in 2026.

Het woord aan...

Na het formele deel was het woord aan de leden. Drie ondernemers uit verschillende sectoren vertelden hun verhaal. Alle drie hebben ze nadrukkelijke keuzes gemaakt richting de toekomst door te investeren in innovatie, verduurzaming én werkplezier. Van alle drie de bedrijven werd een filmpje getoond. Hoe zien zij de toekomst, hoe werken zij, welke kansen zien zij? Daarna gingen ze op het podium in gesprek met algemeen directeur Arjen van Nuland. Aan tafel zaten ook twee bedrijfsopvolgers. Op de vraag hoe zij tegen de regelgeving aankijken antwoordde fruitteler Peter van den Brink: "We moeten kijken naar wat er wél kan en niet naar wat er niet kan." De andere ondernemers sloten zich hierbij aan. Uit de filmpjes en verhalen kwam ook duidelijk naar voren dat kansen pakken de sleutel is voor het toekomstbestendig maken van de bedrijven.

Filmpjes terugkijken

Bekijk de filmpjes van de drie bedrijven die tijdens de algemene vergadering getoond zijn.

De broers Chiel, Ard en Jelle Bouwhuis runnen het pluimvee- en akkerbouwbedrijf samen met hun ouders. Op de twee locaties in Drenthe kiezen ze bewust voor zowel Freiland als biologisch. Vader Gert en zonen Ard en Jelle vertellen over het bedrijf.

Fruitteler Ton van den Brink uit 't Goy koos met zijn familie naast het telen van appels en peren ook voor eigen koeling, opslag en sorteer- en verpakkingscapaciteit. Hij vertelt samen met z'n zoon Peter wat het hen gebracht heeft en welke toekomstplannen het bedrijf heeft.

Wilma en Kees de Kruif runnen in Woudenberg een bedrijf met melkvee en biologische varkens. Vorig jaar hebben ze de ligboxenstal vernieuwd. Zij lieten zich begeleiden door AR Bedrijfsontwikkeling.

Drie generaties Fruitbedrijf Van Dijk

Drie generaties Van Dijk tussen de pas gesnoeide Conferencebomen.

In Werkhoven, op een prachtige boerderij uit 1896, houden drie generaties fruittelers zich bezig met de teelt van peren: opa Ton (76), vader Geert-Jan (52) en zoon Syb (16) van Dijk. Syb zit in de eerste klas van de fruitteeltopleiding in Geldermalsen en heeft de ambitie om op termijn het bedrijf van zijn vader over te nemen.

Drie generaties Van Dijk en fruitteeltvoorlichter Ad van Krieken tussen de bloeiende Gräfin Gepa perenbomen.

De vader van opa Ton had op dit adres al een gemengd bedrijf met koeien, varkens, schapen en fruitteelt. Door de jaren heen werd steeds meer vee afgestoten en werden de weilanden ingeplant met appelbomen. Toen Geert-Jan in 2007 het bedrijf overnam, ging hij verder met alleen fruitteelt. Nu telt het bedrijf 18 ha peren.

Alleen peren

De zware rivierklei bleek minder geschikt voor de appelteelt vanwege de grote kans op vruchtboomkanker. Daarom zijn deze winter de laatste appelbomen gerooid. Nu staat er 10,5 ha Conference, 3,75 ha Gräfin Gepa, 2 ha Sweet Sensation, 1,25 ha Doyenné du Comice en 0,5 ha Gieser Wildeman. "We zouden ook heel graag clubras Xenia willen aanplanten, maar daar is een wachtlijst voor", vertelt Geert-Jan.

Beregeningsinstallatie

Alle percelen beschikken over een beregeningsinstallatie voor de nachtvorstbestrijding. Bovendien zijn alle percelen voorzien van fertigatie met dubbele slangen. "Zo hoeven we in de zomer niet te beregenen tegen de droogte en geven we water en bemesting naar behoefte via de slangen", licht Geert-Jan toe. "Dit scheelt veel water, want het komt alleen op de plek waar het nodig is. We hebben een eigen weerstation waarmee we ook het bodemvocht kunnen meten. Verder geeft het weerstation belangrijke informatie over schurftinfecties. Zo hebben we altijd actuele informatie waardoor we snel kunnen schakelen."

Er is geen enkel ander systeem dat deze producties kan evenaren.

Eigen koelhuis

Veel fruit wordt op stam verkocht en in het eigen koelhuis, met ruimte voor 900 ton peren, opgeslagen. Het overige fruit wordt ongesorteerd verkocht via een handelsplatform. Het bedrijf heeft veel jonge aanplant die nog lang meekan. "Zelfs de wat oudere Conferencebomen kunnen nog wel een tijdje mee", vindt Geert-Jan. De laatste jaren is in zonnepanelen en huisvesting voor seizoenarbeiders geïnvesteerd.

Drie generaties

De samenwerking tussen de drie generaties gaat altijd soepel en ongemerkt leren ze veel van elkaar. Syb zit vier dagen op school, loopt één dag stage en heeft ook nog een bijbaantje bij een transportbedrijf. Als hij tijd over heeft, springt hij thuis bij waar nodig. Al sinds de kleuterschool loopt hij mee in de boomgaard en gaandeweg heeft hij, vooral van zijn opa, enorm veel geleerd. "Dat begon al met het verschil tussen bloemknoppen en bladknoppen", licht Ton toe. Geert-Jan vult aan: "Opa heeft de meeste ervaring, leest de Fruitteelt en alle berichtgeving van adviesdiensten, dus hij is van alles op de hoogte. Hij werkt nog iedere dag mee op het bedrijf. Inmiddels zorgt Syb met zijn kennis van bijvoorbeeld bodemkunde voor bewustwording bij de dagelijkse werkzaamheden in de boomgaard. Ik doe al het spuitwerk."

Beschikbaarheid middelen

Ton kijkt zorgelijk naar de toekomst: "De beschikbaarheid van middelen wordt een groot probleem. De appelbloesemkever geeft al zoveel schade en de perenknopkever wordt net zo'n probleem." Ook Geert-Jan uit zijn zorgen: "Het Europese beleid rondom de middelen, de arbeidskosten en de beschikbaarheid van personeel zijn onzekere factoren. Al hebben wij van dat laatste niet zo veel last. We zijn ooit begonnen met twee Poolse families en zij zorgen zelf steeds weer voor nieuwe mensen. Dat is heel fijn."

Coöperatief gedachtengoed

De coöperatieve gedachte past erg goed bij de familie Van Dijk: al vier generaties zijn zij lid van AR. Fruitteeltadviseur Ad van Krieken komt namens AR al bijna 18 jaar bij hen over de vloer. "Ad kent de problemen en de percelen waar het speelt. Ook doet hij zelf waarnemingen als wij druk zijn", zegt Geert-Jan tevreden. Toen een keer problemen met spint dreigden, zat Ad erbovenop. Hij ontdekte vroeg in het jaar spinteieren in de Junami en zo waren we er op tijd bij om de aantasting de kop in te drukken. Een groot voordeel van AR is dat hier in Houten een depot is waar we enorm fijne betrokkenheid en service ervaren."

Bijzonder

Dat op één bedrijf drie generaties dagelijks actief zijn is bijzonder. Waar ze ieder voor zich trots op zijn? Syb is trots dat het bedrijf er netjes en verzorgd uitziet en Ton kijkt tevreden naar de nieuwe huisvesting voor de seizoenarbeiders. Geert-Jan is trots op de hoge producties Conference die ze jaarlijks van de V-hagen oogsten. "Er is geen enkel ander systeem dat deze producties kan evenaren." De rust nu is van korte duur. Direct na afloop van het interview gaat Geert-Jan snel de boomgaard in. De komende dagen wordt flink wat regen verwacht, tijd om in te grijpen om een aantasting van schurft voor te zijn.

De prachtige Boerderij 't Wed uit 1896

Wie: Opa Ton, vader Geert-Jan en zoon Syb van Dijk

Wat: Fruitteeltbedrijf

Waar: Werkhoven

Grootte: 18 ha

Gewassen: 10,5 ha Conference, 3,75 ha Gräfin Gepa, 2 ha Sweet Sensation, 1,25 ha Doyenné du Comice en 0,5 ha Gieser Wildeman

Samenstelling districtsbesturen

In aanloop naar de algemene vergadering heeft AR in maart vier districtsvergaderingen gehouden. Tijdens de vergaderingen hebben we van vijf districtsraadsleden afscheid genomen, zijn twee districtsraadsleden herbenoemd en zijn vijf nieuwe districtsraadsleden benoemd. Ook is er een online informatiesessie gehouden voor leden die niet bij de districtsvergaderingen aanwezig konden zijn.

Herbenoeming

- Evert-Jan van Laar (district Midden)
- Bas Bouwmeester (district Oost)

Afscheid

- Evert Jan Lagerweij (district Noord)
- Hans van Leeuwen (district Zuid)
- Peter van Rooijen (district Midden)
- Jos Siebes (district Oost)
- Henri van Beek (district Oost)

Benoeming

Door de nieuwe districtsindeling bestond het districtsbestuur Zuid uit twee leden, waarvan Hans van Leeuwen niet herkiesbaar was. Tijdens de districtsvergadering Zuid zijn vier districtsraadsleden benoemd. In 2025 worden de andere twee vacatures van het district Zuid ingevuld. In district Oost is ook een nieuw districtsraadslid benoemd.

Rol districtsraad

De districtsraad vormt een belangrijke schakel tussen de leden en het bestuur.

De districtsraad werkt aan ledenbetrokkenheid en geeft het bestuur advies over alles wat de coöperatie raakt.

Nieuwe districtsraadsleden:

Otto van Zoelen 32 jaar, uit Druten (district Zuid) heeft samen met zijn ouders een rundveebedrijf met 150 melkkoeien. Via automaten verkoopt de familie kaas, zuivelproducten en eieren aan huis.

Richard van Maaren 47 jaar, uit Hellow (district Zuid) heeft een fruitteeltbedrijf met appels, peren en rode bessen. Via verkoopautomaat De VitamineMuur, kunnen consumenten bij hem terecht voor vers fruit en puur sap.

Evert Daamen 25 jaar, uit Ooij (district Zuid) heeft samen met zijn ouders een rundveebedrijf met 60 melkkoeien met bijbehorend jongvee. Daarnaast hebben ze een akkerbouwtak en een gastouderopvang.

Jeroen Driessen 31 jaar, heeft samen met zijn ouders een varkensbedrijf met 500 zeugen in Someren (district Zuid).

Joris Gieling 33 jaar, uit Babberich (district Oost) heeft samen met zijn vrouw Eva een melkveebedrijf met 90 melkkoeien en jongvee. Met het oog op duurzaamheid en efficiency streven ze naar een optimale productie per koe. Daarnaast ligt de focus op het winnen van goed ruwvoer van de 43,5 ha grond die ze in gebruik hebben.

100% groene stroom voor biologische fabriek in Helvoirt

Jacco de Graaf (voorzitter van Windunie) en Mark Ipema (operationeel directeur van AR).

AR is een samenwerking aangegaan met energicoöperatie Windunie. Binnen deze samenwerking kopen we stroom in bij een agrarische windmolenaar die lid is van Windunie. De elektriciteit wordt gebruikt om het productieproces van de biologische voerfabriek in Helvoirt aan te drijven. De fabriek draait daarmee volledig op groene stroom.

In eerste instantie gaat het om een proef van één jaar waarin de samenwerking tussen de windmolenaar en AR verkend wordt.

Ecologische voetafdruk voer verkleind

De samenwerking tussen AR en Windunie levert veel voordelen op. Door gebruik te maken van schone, hernieuwbare energiebronnen wordt de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen verminderd en worden er minder broeikasgassen uitgestoten. De ecologische voetafdruk van de voerproductie wordt zo aanzienlijk kleiner. Dit geeft onze voerafnemers een betere positie doordat de uitbetalingsprijs steeds vaker gerelateerd wordt aan de milieu-impact. Daarnaast versterkt het de samenwerking binnen de sector. De energie die wordt opgewekt door de windmolen blijft binnen de gemeenschap en ondersteunt boerenbedrijven.

Niet duurder

De groene energie voor onze fabriek in Helvoirt is niet duurder dan de grijze stroom die in de andere fabrieken wordt gebruikt. Het gaat echter niet alleen om cijfers en statistieken vertelt Mark Ipema, operationeel directeur AR: "Wij vinden het belangrijk om onze maatschappelijke verantwoordelijkheid te nemen. Met dit project wordt de CO₂-footprint van onze productieprocessen kleiner

en daarmee ook de footprint van de producten van onze leden. Samenwerking in de keten is dé sleutel voor een duurzame toekomst."

Samenwerking in de keten is dé sleutel voor een duurzame toekomst.

Producent en afnemer profiteren van stabilere energieprijzen

Windunie verbindt agrarische ondernemers met een windturbine of zonnepanelen aan het agrarische bedrijfsleven. Afnemers kopen geautomatiseerd stroom in tegen een vaste en eerlijke prijs. Hierdoor profiteert zowel de producent als de afnemer van een stabielere energieprijzen dan wanneer stroom op de dagmarkt wordt ingekocht of verkocht. Voorzitter Jacco de Graaf van Windunie: "Onze leden zijn vrijwel allemaal agrarisch ondernemer. Door nieuwe mogelijkheden op de energiemarkt kunnen we de stroom van onze leden zonder tussenkomst van een traditioneel energiebedrijf laten werken voor het agrobiedrijfsleven, zoals AR. Dat vinden we een mooie boeren-voor-boeren-oplossing."

Even voorstellen

Afgelopen periode zijn drie nieuwe buitendienstmedewerkers bij AR gestart. Ze stellen zich graag aan je voor.

Specialist pluimvee

Anouk Hannink (23)

Woonplaats

Ik woon in Manderveen in Overijssel. Mijn ouders hebben daar een vleeskuikenbedrijf met reguliere vleeskuikens.

Welke opleiding heb je gevolgd?

Ik heb de studie Agrarisch Ondernemerschap Dier- en Veehouderij in Dronten gedaan. Na mijn studie ben ik bij AR gaan werken.

Wat spreekt je aan in de functie?

Ik vind het leuk om te adviseren om zo samen met de ondernemer het beste resultaat te behalen. Ook het kennismaken met pluimveehouders die nog niet van AR voeren spreekt mij aan. Op dit moment ben ik veel op pad met andere voorlichters en leer ik elke dag bij.

Wat doe je in je vrije tijd?

In mijn vrije tijd werk ik thuis op het bedrijf en train ik met mijn Duitse herder. Ik spreek ook graag af met vriendinnen en rijd soms paard.

Specialist rundvee

Korné van de Brake (23)

Woonplaats

Ik woon in Oosterwolde in Gelderland. Dit is een klein dorpje onder Zwolle. Hier heb ik samen met mijn ouders een melkveebedrijf met 100 melk- en kalfkoeien.

Wat heb je hiervoor gedaan?

Sinds januari ben ik in dienst bij AR. Daarvoor heb ik 1,5 jaar bij een ander mengvoerbedrijf gewerkt.

Wat spreekt je aan in de functie?

In mijn functie vind ik het prachtig om samen met veehouders tot een optimaal resultaat te komen.

Wat doe je in je vrije tijd?

In mijn vrije tijd ben ik veel thuis op de boerderij te vinden.

Adviseur bedrijfsontwikkeling

Daniël van Steenberg (32)

Woonplaats

Ik woon nu in Ede, maar ben opgegroeid in Bennekom waar mijn ouders een varkensbedrijf hadden.

Wat heb je hiervoor gedaan?

Ik werk al 16 jaar bij AR maar heb altijd in de Welkoop-winkels gewerkt. De laatste zeven jaar was ik bedrijfsleider van de winkel in Wageningen. Per januari ben ik gestart bij AR Bedrijfsontwikkeling.

Wat spreekt je aan in de functie?

Doordat ik op een boerderij ben opgegroeid, heeft de agrarische sector mij altijd gelegen.

Toen ik de vacature zag, heb ik daarom niet getwijfeld om te solliciteren. Ik vind het leuk om onze klanten te helpen met goed advies en mee te denken in situaties. Daarnaast spreekt de materie van het werk en de andere werkdynamiek me erg aan.

Wat doe je in je vrije tijd?

In mijn vrije tijd maak ik graag een uitstapje met mijn vrouw Eveline en onze kinderen Rianne (6) en Levi (3). Daarnaast sta ik graag in de keuken om wat lekkers te bakken, is er altijd genoeg werk in onze moestuin en houd ik van hardlopen.

Familie Van Leeuwen investeert in nieuwe vlees- kuikenstal

Sinds jaar en dag heeft de familie Van Leeuwen in Dreumel een varkensbedrijf. Ze breiden het bedrijf nu uit met biologische vleeskuikens. Op 12 april lieten ze vol trots de nieuwe stal zien aan familie, vrienden, burens en collega-boeren. Half juni worden de eerste biologische vleeskuikens opgezet.

De moderne nieuwe stal heeft een oppervlakte van 1.600 m² en biedt plaats aan 13.000 biologische vleeskuikens. Sander van Leeuwen licht de keuze voor biologische vleeskuikens toe. "Door naast varkens ook biologische vleeskuikens te gaan houden spreiden we de risico's. Daarnaast is kippenvlees hét vlees van de toekomst. Het is makkelijk en snel te bereiden en het is lekker en veelzijdig. Biologisch heeft een goed imago, dit in tegenstelling tot de gangbare varkens die we ook hebben. Er is veel vraag naar biologische kippen uit Nederland. Hierdoor is de prijs al langere tijd en waarschijnlijk ook in de toekomst goed."

We wensen de familie Van Leeuwen veel succes met de nieuwe stal.

V.l.n.r. op de foto:
Hans, Christa en Sander
van Leeuwen en
Edith van Oostrom.

Is biologische vleeskuiken- houderij wat voor jou?

Er is veel vraag naar biologisch pluimveevlees van Nederlandse bodem. Hierdoor biedt de biologische vleeskuikenmarkt ruimte voor uitbreiding. AR weet de weg in deze kansrijke bedrijfstak en werkt nauw samen met de verschillende ketenpartners.

Benieuwd naar de mogelijkheden?

Neem vrijblijvend contact op met Hans Ebberts, 06-53209947 of h.ebberts@argroep.nl

Scan de QR-code voor meer informatie.

Bouwvoortgang Welkoop Woudenberg

Aan de Parallelweg in Woudenberg is de bouw van onze nieuwe Welkoop-winkel in volle gang. De nieuwbouw vervangt de huidige winkel aan de overkant van de straat. Van 30 mei tot en met 1 juni wordt de opening van het nieuwe winkelpand feestelijk gevierd met de klanten.

De winkel in Woudenberg is een van de negen Welkoop-winkels die AR exploiteert.

Ruim en overzichtelijk

Het nieuwe pand wordt ruim en overzichtelijk met in het midden een grote vlonder en daaromheen de verschillende afdelingen. Op het terrein staat het restant van het stationscomplex Woudenberg-Scherpenzeel. Dit gemeentelijke monument wordt gerestaureerd en op een stijlvolle manier geïntegreerd in de nieuwbouw.

De opening van het pand wordt onder andere gevierd met **20% korting** op het totale assortiment.

Commercieel directeur

Johan Schuttert over het project Mest en Mineralen

AR is van start gegaan met het project Mest en Mineralen; een project waarin dochter-bv's AR Voer, AR Plant en AR Bedrijfsontwikkeling nauw samenwerken en elkaar versterken. Commercieel directeur Johan Schuttert vertelt wat het project inhoudt en wat het rundveehouders oplevert.

Johan: "De komende jaren wordt de derogatie afgebouwd. Tot nu toe kon je - wanneer je als veehouder aan bepaalde voorwaarden voldeed - een ontheffing krijgen om meer organische mest op het land uit te rijden dan de standaardnorm. Nu de derogatie gaat verdwijnen mag er minder mest op eigen grond geplaatst worden en groeit het mestoverschot, met name bij melkveebedrijven. Daarnaast is door het nieuwe GLB het areaal dat je mag bemesten kleiner geworden. Door dit alles wordt het lastiger én duurder om de mest af te zetten. Als AR denken we graag in oplossingen. Daarom zijn we gestart met dit project om te kijken waar kansen en mogelijkheden liggen voor de mestafzet."

Elkaar versterken

Binnen het project werken AR Voer, AR Plant en AR Bedrijfsontwikkeling samen. Vanuit alle drie de onderdelen zijn medewerkers vertegenwoordigd in het projectteam. Johan: "Zo bundel je kennis en kunde vanuit alle benodigde disciplines."

Het voornaamste doel: het verlagen van de mestafzetkosten voor rundveehouders.

Acties bedenken

Johan vervolgt: "Door een projectteam samen te stellen pakken we het integraal en gestructureerd aan. Samen bedenken we acties om het doel te bereiken: het verlagen van de mestafzetkosten. We brengen de voedingsmaatregelen in kaart, we kijken naar de mogelijkheden van dierlijke mest in de plantaardige takken en we kijken hoe de mestverwerking verbeterd kan worden. Welke initiatieven zijn hiervoor te ontplooiën zodat we alle mogelijkheden goed benutten? In het project werken we ook samen met studenten en docenten van de HAS in Den Bosch."

Manager duurzaamheid aangesteld

Onlangs is Gerben Klein Lebbink aangesteld als manager duurzaamheid bij AR. Hiermee is hij verantwoordelijk voor het ontwikkelen en uitvoeren van een integraal duurzaamheidsbeleid voor de hele AR-organisatie.

Deze functie past bij onze strategie waarbij we door middel van duurzaamheidsambities nog beter kunnen inspelen op de vragen vanuit de markt en de maatschappij. Het verdienmodel van onze leden is hierbij een belangrijk uitgangspunt. We zullen ons vakmanschap inzetten zodat onze leden en klanten kunnen voldoen aan de eisen van de toekomst. Dit helpt ze om rendabel te blijven ondernemen én een bijdrage te leveren aan een betere wereld.

Duurzaamheidsbeleid

Om dit te realiseren moet er een goed gefundeerd en gebalanceerd duurzaamheidsbeleid worden ontwikkeld. Een eerste stap hierin is het in beeld brengen van de impact van onze bedrijfsvoering en die van onze leden. Gerben zal dit als duurzaamheidsmanager in goede banen leiden. Ook zal hij invulling geven aan de CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive). Dit is een Europese richtlijn voor duurzaamheidsrapportage.

Manager duurzaamheid

Op 1 april jl. is Gerben Klein Lebbink gestart als manager duurzaamheid. Zijn taken als verkoopleider varkens heeft hij neergelegd. De functie van manager duurzaamheid beslaat 0,5 fte. De overige 0,5 fte zal Gerben besteden aan accountmanagement concepten. Zo blijft hij betrokken bij verkoop voer. In de volgende editie van de Uniek vertelt hij meer over zijn functie als manager duurzaamheid.

Direct besparen op mestafzetkosten

Afgelopen jaar keken we als AR al naar manieren om de mestafzetkosten te verlagen via voermaatregelen. Johan: "We maken dit heel concreet door bij iedere maatregel de besparing te berekenen. Als je bijvoorbeeld het ureum in de melk met 1 punt kunt laten zakken dan betekent dit bij 100 melkkoeien 40 kuub minder mest. Ook loont het om scherper eiwit te voeren. Bij 100 melkkoeien resulteert 1 gram ruw eiwit minder in het totale rantsoen in een verlaging van 30 kuub per jaar. Zo zie je maar: scherp voeren loont. Onze nutritionisten nemen dit mee in het optimaliseren van de voeders. Andere maatregelen om te besparen op de mestafzetkosten zijn minder jongvee aanhouden en de mest op het juiste moment afzetten."

Laagdrempelige aanpak

"Tijdens de maisavonden hebben we onze aanpak geïntroduceerd", vertelt Johan. "We merken dat onze klanten enthousiast reageren. Met kleine maatregelen kun je al veel bereiken. Sommigen willen het ruw eiwit in het voer wel verlagen, maar niet te veel. Anderen willen grotere stappen zetten. Ook dat is mogelijk. Het gaat niet alleen om het krachtvoer, ook in het ruwvoer kan men hier goed op sturen, zowel met de teelt als met de keuze voor gewassen. We denken graag mee over wat er mogelijk is en wat past bij het bedrijf."

Terugkerend item

In de komende edities van Uniek zullen we tips en adviezen delen waarmee je op een laagdrempelige manier de mestafzetkosten in de hand kunt houden.

Nieuwe verkoopleider varkens

Carel van de Laar is aangesteld als verkoopleider varkens en volgt daarmee Gerben Klein Lebbink op. In de komende Uniek zal hij uitgebreid aan het woord komen.

De mensen van de coöperatie

Herco Boer

Lid raad van commissarissen

Herco Boer komt uit Amerongen en is werkzaam als financieel directeur bij Hoogwegt in Arnhem. Dit is een wereldwijd opererend familiebedrijf dat handelt in melkingrediënten en plantaardige eiwitten. Hij is getrouwd met Christi en is vader van twee inmiddels uitwonende kinderen. In zijn vrije tijd gaat Herco graag wandelen en fietsen en daarnaast volgt hij Formule 1, voetbal en wielrennen.

Met deze rubriek willen we je kennis laten maken met de mensen van de coöperatie. Dit keer is Herco Boer aan het woord. Hij is lid van de raad van commissarissen van AR.

Hoe ben je bij AR terechtgekomen?

Herco: "Ruim vier jaar geleden ben ik in contact gekomen met AR, waarbij binnen de rvc kennis werd gezocht over financiën, coöperaties en winkels. Mijn ervaring vanuit zuivel (Royal Friesland Campina) en supermarkten (Coop/Plus) sloot goed aan. Bovendien vind ik het leuk om kennis en ervaring te delen."

Wat is je rol binnen de rvc?

"Je bent lid van een team dat optreedt als adviseur en toezichthouder voor het reilen en zeilen van AR en als werkgever van de bestuurder. De rol is dus breed, waarbij mijn specifieke kennis goed van pas komt. Hierbij vind ik een goede voorbereiding belangrijk; dus ogen en oren openhouden en de sectorinformatie bijhouden."

Is er een verschil in de rol van externe en interne (leden) commissarissen?

"Die is er zeker en dat is ook de kracht van het AR-model. Het delen van de interne sector kennis met kennis van buiten maakt onze rol completer en meer betrokken."

Haal je ook persoonlijke voordelen uit je deelname aan de rvc?

"De rvc kijkt vanuit meerdere invalshoeken naar de ontwikkelingen in de landbouwsectoren. Dat maakt dat je de emotie en ratio die er leven in perspectief kunt plaatsen. Het voeren van een vruchtbare dialoog om tot een goede besluitvorming te komen pas ik toe in meer situaties."

Hoe kijk je als buitenstaander tegen AR aan?

"Ik voel me gelukkig geen buitenstaander meer, maar vanuit mijn positie zie ik altijd verbeterpotentieel en mogelijkheden om AR door goed advies en toezicht verder te brengen. Gezien de context staan we voor belangrijke keuzes die weloverwogen en vanuit een solide situatie worden voorbereid en waarin er echt wat te kiezen is."

Wat vind je van de coöperatie als organisatievorm?

"Wat vaak van toepassing is op coöperaties: 'Als je snel wilt gaan, ga dan alleen. Als je ver wilt komen, ga dan samen'. Het gezamenlijk werken aan de toekomst vergt meer overleg dan bij bedrijven die 'top-down' opereren. Is er gezamenlijk een koers bepaald, dan is er draagvlak voor en kun je er ver mee komen."

Zie je parallellen tussen het familiebedrijf en de coöperatie?

"In beide bedrijven ligt de focus op de langere termijn. Wat ik veel coöperaties toewens is dat er meer ingezet kan worden op innovatie. Dat ondernemende, soms ondeugende karakter is bij (veel) familiebedrijven duidelijker aanwezig."

Hoe zou je AR aanbevelen aan anderen?

"Als een gedegen resultaatgerichte partner in de 'feed'/teelt-keten die maatwerk levert, dicht bij haar klanten staat en die daarnaast een aantal prachtige en servicegerichte Welkoop-winkels runt!"

Jubilarissen

Afgelopen periode waren er maar liefst vier medewerkers 25 jaar in dienst bij de coöperatie. Uiteraard zijn de jubilarissen in het zonnetje gezet.

Aryan van Toorn
CAF

Gerdi van den Berg
Communicatie

Patricia van den Oetelaar
Receptie Wageningen

Richard ter Beek
AR Plant

Uniek in nieuw jasje

De Uniek is in een nieuw jasje gestoken, passend bij de nieuwe visie en strategie van AR.

In de zomer van 2023 hebben we een lezersonderzoek uitgevoerd. Hieruit bleek dat men tevreden is met de Uniek en dat het blad goed gelezen wordt. Ook kwamen er aandachtspunten en suggesties naar voren. Deze hebben we meegenomen in de nieuwe opzet. Een aandachtspunt was bijvoorbeeld dat het blad wat gezelliger, speelser en persoonlijker mag. We hopen dat we dit met de nieuwe uitstraling voor elkaar hebben gekregen. Suggesties voor de Uniek zijn altijd welkom en kun je sturen naar communicatie@argroep.nl.

Slechtvalken hebben hun nest weer gevonden

In 2016 is op de fabriek in Wageningen een nestkast voor slechtvalken opgehangen. In 2017 trok het eerste koppeltje erin. Ook dit jaar hebben de slechtvalken hun nest weer gevonden. De slechtvalken zitten er niet alleen voor de sier, ze hebben ook een belangrijke functie: ze helpen mee om de duiven bij de fabriek weg te houden.

Wist je dit al over slechtvalken?

- De slechtvalk is onze grootste inheemse valk.
- Valkenpaartjes blijven lang bij elkaar.
- Slechtvalken maken zelf geen nest. Ze broeden in ondiepe holtes, op rotsen, hoge gebouwen of in speciale nestkasten zoals op onze fabriek.
- In het wild kunnen slechtvalken een leeftijd van ongeveer 20 jaar bereiken.
- Slechtvalken herkennen hun prooi tot op een afstand van 300 meter.
- Om postduiven te beschermen werden slechtvalken tijdens de Tweede Wereldoorlog juist afgeschoten!

Fotograaf: Wil Weerd

Reportage

Varkenshouden met oog op de toekomst

Ook in Nederland is er zeker toekomst voor boeren, aldus de familie Jochemsen. Ze wachten nu op duidelijkheid van de overheid om nieuwe doelen te kunnen stellen en te investeren in de huisvesting van hun varkens.

Het bedrijf van Evert Jochemsen, zijn vrouw Hennie en hun zoon Aart (28) in Bennekom heeft twee volwaardige takken: varkenshouderij en melkveehouderij. Zelf hebben ze 57 ha cultuurgrond en samen met zeven boeren 58 ha natuurland. Evert (62) is varkensfokker in hart en nieren en hield de melkkoeien aanvankelijk als neventak. De varkenshouderij omvat nu ongeveer 400 zeugen voor kernfokkerij van Topigs Norsvin en ongeveer 2.000 opfokzeugen en vleesvarkens. York-Z-zeugen worden geïnsemineerd met sperma van het Noors Landras.

De geltjesbiggen zijn bedoeld om TN70-vermeerderingszeugen te worden, de beertjes gaan naar een vleesvarkenshouder. Met ongeveer tien procent van de zeugen houdt Jochemsen de zuivere lijn York-Z in stand. Ze hebben inmiddels 16 spenen terwijl de Topigs Norsvin-eis 14 is. Per zeug speende Jochemsen afgelopen jaar gemiddeld 34 biggen. Ze verkopen de gelten op leeftijden van spenen op 23 dagen tot dekrijp op 7,5 maanden. Bij 7,5 maanden afleveren is ongeveer twintig procent van de gelten uitgeselecteerd en verhuisd naar een vleesvarkensstal.

Extra arbeid en omzet

De fokkerij vraagt veel arbeid en administratie. Daartoe behoren het wegen van alle biggen op dag 1 en bij spenen, het bijhouden van de uitval, het afnemen van DNA, het bijhouden van de resultaten van opgelegde biggen, het selecteren van gelten en het enten. Evert: "Tegenover de extra arbeid staat ook extra omzet. Ik heb altijd onthouden wat een stageboer vroeger zei: met een ton omzet kun je nooit twee ton verdienen." Evert brengt alle gelten zelf naar de afnemers. "Ik vind klant-contact belangrijk en ik zie graag zelf dat de gelten goed in de stal komen. Bovendien willen sommige afnemers vanwege besmettingsgevaar geen transporteur op hun erf."

Gaat niet om aantallen

De oudste varkensstallen dateren uit 2006. Guste en dragende zeugen verblijven in boxen met uitloop. Jochemsen renoveert nu de kraamhokken en ventilatie. Evert: "Zolang het ongewis is of er een verplichting komt voor guste en dragende zeugen in groepshuisvesting met voerstations, voor vrijloopkraamhokken en welke emissie-eisen er gaan gelden, zijn we terughoudend met investeren. Anders zouden we daar nu al naartoe kunnen werken." Aart: "Het gaat ons niet om de aantallen maar dat we genoeg verdienen."

Er is zeker toekomst voor boeren.

Efficiënt werken

Sinds begin dit jaar werkt Aart volledig in het bedrijf. Er zijn twee voltijds medewerkers en jaarrond enkele stagiaires. Hennie verzorgt de meeste administratie, ook voor de fokkerij. Aart: "We richten het bedrijf zo in dat we gemakkelijk en efficiënt kunnen werken." Als voorbeeld noemt hij de ligboxenstal die in 2022 is gebouwd. In de stal lopen 155 koeien waarvan er 140 worden gemolken. Hun rollend jaargemiddelde is 13.000 kilogram melk met 4,20 procent vet en 3,46 procent eiwit. De stal heeft drie melkrobots, een mestrobot en een voeraanschuifrobot. "Met twee melkrobots zouden bangere vaarzen en koeien vaker worden verdrongen en minder vaak naar de robot toe gaan. Om ze er naartoe te brengen kost veel extra tijd. Nu is er minder gedrang en komen ze zelf vaak genoeg."

In Nederland boeren nodig

Aart was vier jaar lang specialist rundvee bij AR. Toch wilde hij boer worden. "Ik wil onze boerderij voortzetten, ondernemer zijn, werken met dieren en natuur en zien dat je met fokkerij vooruitgaat." Hij gaat ervan uit dat de overheid tot inzicht komt dat in Nederland boeren nodig zijn. "Voedsel is een eerste levensbehoefte en daarvoor moeten we niet te veel afhankelijk zijn van andere landen. Dat zie je nu met de oorlog in Oekraïne. Bovendien produceren Nederlandse boeren de hoogste kwaliteit voedsel met de laagste milieubelasting, zijn we belangrijk voor

werkgelegenheid en houden we het landschap in stand." Ook voor de varkenshouderij ziet hij goede kansen. "Mensen blijven vlees eten omdat ze het lekker en gezond vinden. En omdat er in Nederland, maar ook in omringende landen boeren stoppen en er minder dieren komen, blijven de prijzen waarschijnlijk goed."

Kwaliteit boven prijs

"Om boer te blijven is het belangrijk dat je technisch supergoed draait. Alleen dan heb je toekomst", stelt Aart. Volgens Evert draagt ook AR bij aan de resultaten. Jochemsen betreft varkensvoer al 12 jaar en rundveevoer al 20 jaar van AR. "Voordien zijn we even weggeweest maar toch teruggekomen. Over de prijs hebben we het nooit. Het gaat ons vooral om de kwaliteit."

Innovaties

AR-product- en innovatiemanager en specialist varkens Eelco van de Hoef bezoekt het bedrijf elke vier weken. Hij komt graag met nieuwe ideeën omdat Evert en Aart open staan voor innovaties. Ze testten voor AR onder andere biggenmuesli in emmers met kettingen, het voeren van geplette gerst, het onbeperkt voeren van gelten in de startfase en het verstrekken van vitamine HyD voor sterker beenwerk van zeugen. Ook voor melkvee worden er proeven uitgevoerd vanuit de afdeling nutritie van AR. De familie Jochemsen past de innovaties ook zelf toe. Evert: "Ook de specialisten van AR willen dat we zo goed mogelijk presteren."

Familie Jochemsen

Wie: Evert, Hennie en zoon Aart Jochemsen

Wat: Varkens- en melkveebedrijf

Waar: Bennekom

Grootte: 57 ha cultuurgrond en 58 ha gezamenlijke natuurgrond

Veestapel: 400 zeugen voor kernfokkerij Topigs Norsvin, 2.000 opfokzeugen en vleesvarkens en 155 melkkoeien

Nieuw in ons assortiment: Alpacabrok

Met enige regelmaat kregen we de vraag of we ook voeding voor alpaca's in ons assortiment hadden. Tot voor kort moesten we 'nee' verkopen, maar daar is nu verandering in gekomen. Eind januari hebben we de Masters Alpacabrok Compleet gelanceerd.

De Alpacabrok Compleet is een onderhoudsbrok voor alpaca's en lama's, als aanvulling op het basisrantsoen van ruwvoer. Deze alpacabrok bevat alle benodigde vitamines en mineralen. Vooral vitamine D3 is belangrijk, omdat deze dieren een dikke vacht hebben en ze hierdoor weinig zonlicht kunnen opnemen. Daarnaast bevat de brok energie en eiwit en is het product rijk aan zink en biotine, wat goed is voor de wol en nagels. En als laatste bevat de alpacabrok calcium en fosfor voor gezonde botten en zwavelhoudende aminozuren voor een goede kwaliteit van de wol.

Verkrijgbaarheid

De Masters Alpacabrok Compleet is een 5 mm-brok en leverbaar in een zak van 20 kg. Het is rechtstreeks verkrijgbaar via de klantenservice en daarnaast te bestellen op de webshops Paardenvoer.nl en ARwebshop.nl.

Toepassing

Masters Alpacabrok Compleet is een volledige aanvulling op een basisrantsoen van ruwvoer. De dosering is 500 gram per dag voor alpaca's en 1 kilogram per dag voor lama's. Deze dosering is een richtlijn. De precieze hoeveelheid moet afgestemd worden op onder andere de conditie en de leeftijd van de dieren en op de kwaliteit van het ruwvoer. Bij voorkeur voer je de brok verspreid over meerdere voerbeurten per dag.

Smakelijke brok

De eerste ervaring met de Masters Alpacabrok Compleet is zeer positief en leert dat het een zeer smakelijke brok is, die de dieren graag eten.

Karen Schiferli

klantenservice Voermeesters
0317-499595
k.schiferli@voermeesters.nl

Varkensawards

Het valt niet altijd mee om jaarrond goede resultaten neer te zetten. Lukt dit toch dan is dat een hele prestatie. Vorig jaar hebben we de AR Vleesvarkens-index en de AR Zeugen-index geïntroduceerd. Dit jaar hebben we de AR Vleesvarkens-index aangescherpt. Hierdoor zijn groei, uitval en voerkosten per kilogram groei wat zwaarder beoordeeld. Bij de AR Zeugen-index hebben we dezelfde uitgangspunten gehanteerd als vorig jaar.

Varkenshouders waar het is gelukt om een jaar lang stabiel en goed te presteren met voeders en adviezen van AR worden in het zonnetje gezet met een AR Varkensaward. We willen deze varkenshouders van harte feliciteren met deze mooie prestatie!

Zeugenhouders

- **Denkavit** Voorthuizen
- **Mts. R. van der Knaap en G.W. van der Knaap-Geijtenbeek** Woudenberg
- **J.A.A. Tilleman** Herveld
- **J.J. Versteeg** Vasse
- **Driessen Agro Someren** Someren
- **Maatschap G.J. en D.H. ter Keurs** Rijssen
- **Landbouwbedrijf Baake** Enschede
- **H. van Leeuwen** Dreumel
- **Vof Steenbreker** Zevenaar
- **C. en S. Schuelling GBR** Stadtlohn DE
- **Vof E.C. en H.G. Jochemsen** Bennekom
- **Heideklomp B.V.** Moergestel
- **Maatschap K. Mijnheer en J.H. Mijnheer-Veerman** Rouveen
- **Agrarisch bedrijf Ter Huurne B.V.** Hengevelde
- **Maatschap H. en R. Ruitenbergh** Giethoorn
- **Varkenshouderij Wikkerink B.V.** Sinderen

Vleesvarkenshouders

- **J. Hardeman** Bennekom
- **Maatschap K. Mijnheer en J.H. Mijnheer-Veerman** Rouveen
- **Mts. R. van der Knaap en G.W. van der Knaap-Geijtenbeek** Woudenberg
- **Firma Teunissen** Wehl
- **E. en A. van Drie vof** Nijkerk
- **Firma Pelleboer-Pelleboer** IJsselmuiden
- **A.H.M. Tenhagen Varkenshouderij** Neede
- **G.W.M. Kraaijevanger** Wehl
- **Maatschap Nonkes Erf** Daarlerveen
- **Maatschap Lubbers** Wehl
- **Veldhuizen Renswoude B.V.** Renswoude
- **Maatschap Kraaijevanger (Stal Mts Wenting)** Wehl
- **Vof Grandia Hoeve** Geldermalsen
- **Maatschap G.J. van Weelden en E.H. Klop** Hellouw
- **Mts. N. van der Lee en T.W. van der Lee** Lunteren
- **Polderknor B.V.** Finsterwolde
- **Mts. H.D. en G. Lekkerkerker** Montfoort
- **W. van Ee** Lunteren
- **A.J. Kok** Balkbrug
- **Mts Braafhart** Bennekom
- **J.W. Jaspers** Boven-Leeuwen

Met vitamine HyD meer kracht in de varkens

Varkens leveren steeds grotere prestaties. De juiste voeding is daarbij een belangrijke randvoorwaarde om de varkens op een gezonde en welzijnsvriendelijke manier bij de eindstreep te krijgen. Graag zoomen we in op een belangrijk vitamine: vitamine D.

Vitamine D3 is essentieel voor sterk ontwikkelde varkens met een goed beenwerk en een goede gezondheid en weerstand. Helaas is er een maximum gesteld aan de hoeveelheid vitamine D3 die we mogen toevoegen aan het voer. Varkensvoer mag niet meer dan 2.000 IE (internationale maateenheid voor o.a. vitamines) vitamine D3 per kg voer bevatten. Met de dalende voederconversie krijgen varkens dus steeds minder vitamine D3 binnen. Dit kan terug te zien zijn in beenwerkproblemen, spierproblemen en een verhoogd risico op infectieziektes. Varkens in de reguliere houderij zijn volledig aangewezen op toediening via het voer.

Benutbaarheid

Om de zeug, het big en het vleesvarken beter te ondersteunen, kan er een beter benutbare vorm van vitamine D3 in het voer verwerkt worden. Een voorbeeld hiervan is vitamine HyD. Gewone vitamine D3 moet via de lever worden omgezet naar een beter beschikbare vitamine D3 (25-OH-vitamine D3). Door deze vorm rechtstreeks aan het big of varken te verstrekken wordt de beschikbaarheid van vitamine D3 twee tot drie keer groter.

Sterk beenwerk

De meest bekende werking van vitamine D3 is de ondersteuning van het beenwerk. Pasgeboren biggen beschikken nauwelijks over vitamine D3, maar groeien wel heel hard. Om de botontwikkeling goed te laten verlopen is het belangrijk om tijdig vitamine HyD te verstrekken. Vitamine D zorgt ervoor dat calcium, fosfor en magnesium beter via de darmen worden opgenomen.

Verhogen immuniteit

Vitamine D3 speelt ook een belangrijke rol bij de weerstand tegen infecties. Onderzoek van de Gezondheidsdienst en DSM laat zien dat biggen en varkens met vitamine HyD in het voer - naast een beter beenwerk - de volgende gezondheidsvoordelen hebben:

- Hogere vitaliteit door minder luchtwegproblemen.
- Een betere gezondheid door een verhoogde immuniteit.
- Minder ontstekingsstoffen in het bloed en een betere weerstand.
- Minder beschadigingen aan staart- en oorpunten (SINS).

Dit alles resulteert in een hogere groei bij de vleesvarkens.

Terugblik kennisbijeenkomsten varkens

Hoe blijf je aan het roer als varkensboer? Die vraag stond centraal tijdens de kennisbijeenkomsten varkens. Vier inspirerende sprekers gingen in op de ontwikkelingen op het gebied van voeding, huisvesting, fokkerij en financieel resultaat. Onder de streep moet er immers wel geld verdiend worden. Het waren goedbezochte bijeenkomsten en de varkenshouders gingen naar huis met de nodige kennis op zak.

Scan de QR-code om meer te lezen over deze bijeenkomsten.

Toepassing in zeugenvoer

Bij de zeugen zien we naast een beter beenwerk - en daardoor zeugen die langer meegaan - ook een betere biest- en melkproductie. Mede door een betere bigvitaliteit en een vlotter lopend geboorteprocess stijgt de bigoverleving. We zien dit ook terug in de resultaten van onze klanten over 2023. Wanneer we inzoomen op de bigoverleving in de kraamstal, de uitval bij de zeugen en het percentage doodgeboren biggen scoren de klanten van AR allemaal beter dan het landelijk gemiddelde.

Indexcijfers resultaten zeugen 2023

Indexcijfer uitval spenen		Indexcijfer uitval zeugen		Indexcijfer doodgeboren biggen	
NL	AR	NL	AR	NL	AR
100	83	100	74	100	93

Eelco van de Hoef
 innovatiemanager varkens
 06-50235373
 e.vandehoef@argroep.nl

CO₂ en NH₃ onder controle in de varkensstal

In de moderne varkenshouderij is het belangrijk om zo stabiel mogelijk te ventileren. Wie wel eens ventilatie-specialist Frans Lemans op bezoek heeft gehad kent zijn bekende formule: CO₂ + NH₃ + H₂O = problemen.

Het is essentieel om deze drie parameters onder controle te krijgen en te houden. De CO₂ (kooldioxide) moet lager zijn dan 3.000 ppm en de NH₃ (ammoniak) moet lager zijn dan 20 ppm. Daarnaast mag de luchtvochtigheid niet hoger zijn dan 75%. Vooral in de winter is het lastig om deze waarden op peil te houden. Door het koudere weer gaan de ventilatoren langzamer draaien waardoor de waarden stijgen. Het verwarmen van de inkomende lucht is dan vaak de enige oplossing.

Grondkanaalprincipe

Toch is het mogelijk om CO₂, NH₃ en H₂O onder controle te krijgen zonder dat daar een nieuwe stal voor gebouwd hoeft te worden. Varkenshouder Messing in Toldijk heeft dit op een mooie manier voor elkaar gekregen. Er wordt geventileerd volgens het grondkanaalprincipe waarbij de lucht lang onderweg is om bij de varkens te komen. Hierdoor blijft de luchtvochtigheid laag (er mag geen water in de luchtkanalen staan) en liggen de varkens mooi droog met de mest op de juiste plek.

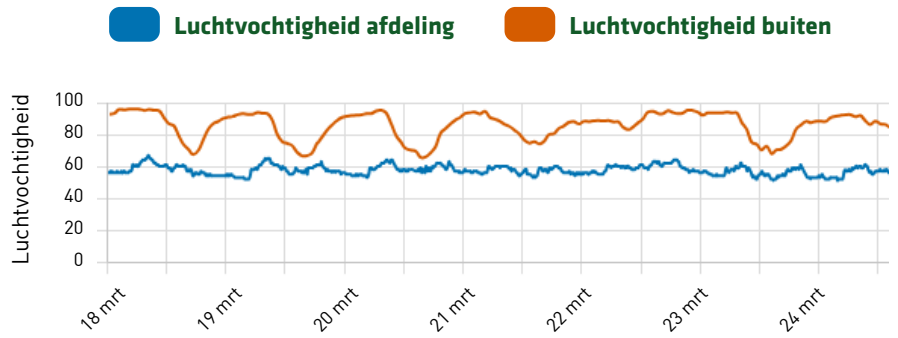
Het artikel gaat verder op de volgende bladzijde ➔

Juiste dimensionering

Belangrijk bij deze manier van ventileren zijn de juiste plek van de voeler en een juiste dimensionering. Hierbij worden de openingen van de luchtinlaat van en naar de afdeling berekend zodat er met een passende onderdruk geventileerd kan worden. Met de slimme stalmeter zien we dan een strak ventilatiepatroon terug. In de grafiek is mooi te zien dat CO₂, NH₃ en H₂O goed onder controle zijn en weinig schommelingen laten zien.

Mooi resultaat

De dieren van Messing zijn ruim twee maanden geleden opgelegd in de vleesvarkensstal. Het resultaat mag er zijn. De varkens groeien meer dan 1.000 gram per dier per dag en ze zijn kerngezond. Weer een mooi voorbeeld van gezond hARd groeien.

Eelco van de Hoef
 innovatiemanager varkens
 06-50235373
 e.vandehoef@argroep.nl

Luchtinlaat

Een ander belangrijk onderdeel van een goede ventilatie is de luchtinlaat van buiten naar binnen. Vaak zien we dat de lucht gelijk met het maaiveld naar binnenkomt. Dit is te laag. De luchtinlaat dient zich op 1 tot 1,5 meter hoogte te bevinden. Bij koude momenten ligt de inlaattemperatuur op die hoogte veel hoger dan op het maaiveld (kan wel 5 graden Celsius schelen). Een ander groot voordeel is dat de wind op die manier geen invloed heeft.

Column

Zelf het stuur in handen houden „

In een tijd waarin de horizon van ons agrarisch landschap wordt getekend door veranderende wet- en regelgeving en een dynamische consumentenmarkt, is het cruciaal dat we zelf het stuur in handen houden.

Onze sector staat voor tal van uitdagingen. Laten we hierbij niet vergeten dat wij als agrarische gemeenschap een geschiedenis hebben die ons kracht geeft en ons helpt om kansen te zien in de uitdagingen die voor ons liggen.

We kunnen leren van het verleden. De generaties voor ons hebben de grond geploegd, de gewassen verzorgd en voor hun dieren gezorgd. Zij hebben ons geleerd dat veerkracht en aanpassingsvermogen essentieel zijn in onze sector. Zoals voorzitter Menso Tijssen op de algemene vergadering zei: "We hebben als sector al vele crisissen overwonnen en we zijn er steeds weer sterker uitgekomen."

Laten we creatief zijn, flexibel blijven en onze veerkracht tonen.

Het zit in ons bloed om bezig te zijn met de lange termijn. Onze boerderijen en agrarische bedrijven zijn niet alleen plekken waar vandaag de dag voedsel wordt verbouwd of geproduceerd; maar doordat deze bedrijven vaak al van generatie op generatie zijn overgedragen zijn het juist ook goede voorbeelden van duurzaamheid en rentmeesterschap. We streven ernaar om niet alleen onze oogsten te verbeteren, maar ook om ons land, onze 'ecosystemen' te beschermen voor de generaties die nog komen.

Wij kijken terug én denken vooruit. Terwijl we onze ervaringen uit het verleden koesteren, omarmen we ook de mogelijkheden van morgen. Innovatie, technologie en nieuwe benaderingen helpen ons om onze sector weerbaarder en efficiënter te maken.

Samen staan we sterk. Onze gemeenschap is een groot goed. Laten we samenwerken, kennis delen en elkaar ondersteunen in tijden van uitdaging. Door samen te werken, kunnen we obstakels overwinnen en kansen benutten die alleen mogelijk zijn als we schouder aan schouder staan.

De wereld om ons heen verandert snel. Ja, er zijn obstakels die we moeten overwinnen. Maar laten we niet vergeten dat elke uitdaging ook een kans in zich draagt. Laten we creatief zijn, flexibel blijven en onze veerkracht tonen terwijl we deze kansen grijpen en ons aanpassen aan een veranderende wereld.

Beste lezer, laten we niet vergeten dat wij de architecten zijn van onze eigen toekomst, ondanks de soms wispelturige regeldruk vanuit de overheid. Laten we vastberaden zijn, vasthoudend en vastbesloten om onze sector te leiden naar een toekomst die niet alleen voorspoedig is voor ons, maar ook voor de generaties die na ons komen.

Mark Ipema
Operationeel directeur

Makkelijker verharen, minder jeuk

Elk paard verhaart en elk paard doet dat twee keer per jaar. Zelfs wanneer je het bijna niet merkt, zelfs wanneer het een deken draagt en zelfs in warme streken waar het nooit echt koud wordt in de winter.

Daglichtlengte

De oorzaak van het verharen ligt dan ook niet zo zeer in temperatuurverschillen, maar in de lengte van het daglicht. Wanneer in het najaar de dagen korter worden, start je paard met het aanmaken van een wintervacht. En worden de dagen in het voorjaar weer wat langer? Dan laat de wintervacht weer los en wordt deze vervangen door korter zomerhaar.

Verharen zorgt voor jeuk

Een complete vachtverharing duurt in het gunstigste geval twee à drie weken, maar meestal is er meer tijd nodig. De overgang van winter- naar zomervacht is daarbij de meest opvallende en veroorzaakt de meeste jeuk. Zowel bij het paard als de eigenaar, want die losse haren kruijen overal in en tussen.

Huid Vitaal voor de beste vachtconditie

Aangepaste, specifiek op de huid en vacht gerichte voeding voorkomt een terugval in conditie, het afschuren van moeilijk loslatend haar en jeuk. Een optimale darmwerking en daarmee samenhangend de betere weerstand maken het wisselen van de vacht een stuk makkelijker. Huid Vitaal van Voermeesters draagt bij aan een optimale huidverzorging van binnenuit. Huid Vitaal ondersteunt je paard tijdens de verharing, maar ook tijdens andere periodes van jeuk en vachtproblemen. De speciale samenstelling met een verhoogde hoeveelheid vitaminen, mineralen, vezels, essentiële vetzuren en biotine ondersteunen de conditie van de huid en vacht van je paard.

Tips voor makkelijker verharen

Hoe zorg je ervoor dat je paard zo vlot en soepel mogelijk verhaart? Hieronder vind je een aantal tips:

- **Vaker grondig poetsen**

Dagelijks met een harde (ros)borstel of een speciale harenhandschoen losse haren verwijderen draagt bij aan het sneller kwijtraken van de oude vacht. Ook het gebruik van een rubber zweetmes, speciale ruwe verzorgingsblokjes of een kam werkt goed bij het verwijderen van loszittende haren.

- **Conditie op peil houden**

Paarden met een minder goede conditie, oudere paarden, zieke paarden en ponyrassen met een erg dikke en lange wintervacht hebben vaak wat meer moeite met verharen. Verharen kost namelijk veel energie. Geef je paard zeker tijdens de verharing goed voer, extra veel beweging, daglicht, frisse lucht en de mogelijkheid om te rollen in zand.

- **Extra voedingsstoffen verstrekken**

Een nieuwe vacht aanmaken is een heel karwei voor je paard. Ook een gezond paard dat goed op conditie is heeft daarom baat bij extra voedingsstoffen die zijn weerstand en de opname van bouwstoffen ondersteunen. Aanvulling van eiwitten, koper, zink en mangaan dragen bij aan een snellere verharing. Daarnaast dragen plantaardige oliën, lijnzaad en vitaminen bij aan een algehele betere conditie en een glanzende nieuwe vacht.

Karen Schiferli
klantenservice Voermeesters
0317-499595
k.schiferli@voermeesters.nl

Kennismaken met Gerdi van den Berg

Manager communicatie

Alle interne en externe communicatie van AR in goede banen leiden; dat is in een notendop wat Gerdi van den Berg doet als manager communicatie. Onlangs vierde ze haar 25-jarige jubileum bij AR. En hoewel haar werk zich voornamelijk achter de schermen afspeelt, vonden we dit een mooie aanleiding om Gerdi eens in de schijnwerpers te zetten.

Wist je dat...

Gerdi in 1979 als 4-jarig meisje de AR-fabriek in Wageningen heeft geopend, samen met de commissaris van de koningin. Ze waren op zoek naar een dochter van een klant die niet verlegen was en kwamen bij haar uit.

Hoe ben je in deze functie beland?

“Na mijn afstudeerstage van de HAS Veehouderij kon ik aan de slag bij de afdeling marketing en communicatie van destijds Rijnvallei. Ik merkte dat het communicatievak me lag en dat ik het erg leuk vond. Omdat ik geen communicatieachtergrond had, ben ik diverse opleidingen gaan volgen. Zo ben ik er steeds meer ingerold en ben ik uiteindelijk doorgegroeid naar de functie manager communicatie. Die functie heb ik nu ruim tien jaar en ik vind het werk nog even leuk als 25 jaar geleden!”

Wat houdt je werk in?

“Onze afdeling telt vijf medewerkers en samen verzorgen we de in- en externe communicatie van AR en de onderliggende bv's. Hierin ben ik 'meewerkend voor-vrouw'. Als afdeling zijn we een spin in het web van AR. Belangrijk hierin is dat je je radartjes altijd aan hebt staan zodat je op de hoogte bent van wat er speelt in het bedrijf. Hierbij helpt het dat ik nieuwsgierig ben aangelegd. Met z'n allen zorgen we ervoor dat de juiste boodschap bij de juiste doelgroep terechtkomt.”

Hoe ziet een gemiddelde werkdag eruit?

“Die bestaat niet in dit werk. Van tevoren weet ik nooit hoe een dag gaat lopen en die afwisseling maakt het juist heel erg leuk. Er komt altijd weer wat nieuws en we hebben contact met veel verschillende afdelingen, sectoren en mensen.”

Hoe zorg je ervoor dat je het overzicht bewaart?

“Dat gaat eigenlijk vanzelf. Het zit in me om het overzicht te bewaren. We werken aan langlopende projecten, maar soms moet iets in één dag geregeld zijn. Ons werk wordt beheerst door deadlines. Dat gecombineerd met de dynamiek van het werk en de sector maakt dat overzicht wel heel belangrijk. En, ik doe het niet alleen. We doen het met z'n vijven waarbij iedereen haar eigen specialisme en kwaliteiten heeft.”

Waar ben je nu mee bezig?

“Naast alle terugkerende taken, zoals het versturen van nieuwsbrieven, het bijhouden van social media en het voorbereiden van beurzen, werken we nu onder andere aan de vernieuwing van de website van Voermeesters, de vernieuwing van het portaal (Mijn AR), de opening van Welkoop Woudenberg en het opzetten van een hittestressactie. Recent zijn we bezig geweest met het vernieuwen van de uitstraling van de Uniek.”

Welke eigenschappen komen goed van pas in jouw functie?

“Hoewel het voor mij soms ook een valkuil is, is het heel handig om een duizendpoot te zijn. De ene keer overleg je met de directie over strategische communicatie en de andere keer sta je in het veld om te begeleiden bij een fotoshoot. Verder is het handig om klantvriendelijk en enthousiast te zijn. Ik ben een workaholic, dat helpt ook, maar het is soms ook een valkuil. Gelukkig helpt het thuisfront om een goede balans te houden.”

Stikstofkringloop: hogere benutting is rendabel

Stikstof komt vaak negatief in het nieuws. Er zou te veel stikstof in de natuur en het grondwater terechtkomen. In deze discussie lijkt men te vergeten hoe belangrijk stikstof is voor voeding.

Stikstof is een belangrijke bouwstof voor de noodzakelijke eiwitten voor mens, dier en plant. Zonder stikstof groeit er niets. Het is dus essentieel om efficiënt om te gaan met stikstof, ook voor de eigen portemonnee.

Minder plaatsingsruimte

Door de fors verminderde plaatsingsruimte (vanwege de afbouw van derogatie, bufferstroken en NV-gebieden) is het nog belangrijker om efficiënt met stikstof om te gaan. Daarmee valt niet het gehele derogatie-effect te compenseren, maar het draagt wel iets bij. Minder stikstofverlies kan voordelig

zijn vanwege de besparing op de mestafzetkosten. En niet onbelangrijk: het kan ook leiden tot meer eiwitopbrengst bij ruwvoerwinning en een beter uitbetalingsprijs voor melk.

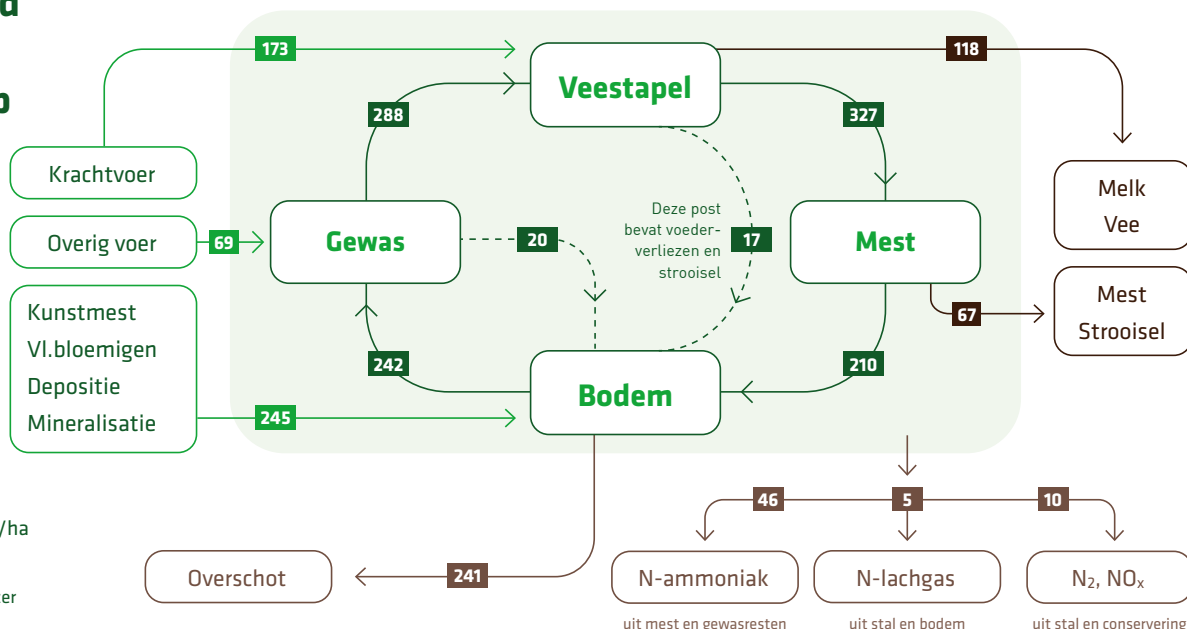
Stikstofverliezen

Er zijn altijd verliezen in de stikstofkringloop, zowel bij de veehouderij- als in de plantaardige sectoren. Stikstof is waardevol. Het streven is dan ook om zo min mogelijk te verliezen. In het schema worden twee soorten verliezen onderscheiden:

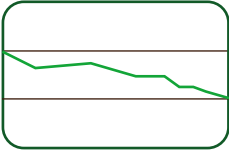

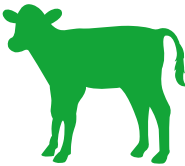

1. Stikstofbodemschot (verliezen naar het grondwater)
2. Stikstofemissie (verliezen naar de lucht vanuit mest, stal, bodem et cetera).

De overige stikstof wordt benut voor de groei van de gewassen, de productie van melk en de groei van de dieren.

Voorbeeld stikstofkringloop

Besparen op mestafzetkosten

Ureum laten zakken	Scherper eiwit voeren	Minder jongvee	Mest afzetten bij marktvaart
			
1 punt lager ureum bij 100 koeien =	1 gram eiwit minder in totaal rantsoen van 100 koeien =	1 stuk jongvee minder =	Afzet mest in het voorjaar =
verlaging van 40 kuub per jaar via forfaitair voordeel	verlaging van 30 kuub per jaar via BEX-voordeel	verlaging van 7,5 - 16,3 kuub per jaar	besparing tot € 10 per kuub

Stikstofemissie uit stallen

Ten aanzien van de stikstofemissie uit stallen is er nog steeds veel onduidelijkheid over de emissiefactoren bij vergunningen. Uit onderzoek blijkt ook dat er veel verschil is tussen de bedrijven. De bedrijfsvoering is dan ook van grote invloed. De eerdergenoemde voedingsfactoren dragen bij aan een verminderde stikstofemissie via de lucht. Uiteraard zijn technische maatregelen waarbij urine en mest worden gescheiden voordelig. Extra beweiden vermindert de stikstofemissie, maar is weer wat nadeliger voor de BEX. Zaken als een juiste kunstmestkeuze en het verdunnen van mest met water verminderen de emissie en stimuleren de benutting.

Meerwaarde door samenwerking

Door de afbouw van derogatie, bufferstroken, NV-gebieden en de natte weersomstandigheden is de mestplaatsingsruimte behoorlijk gekrompen. Dat is nooit in zijn geheel te compenseren. Het is wel mogelijk om op bedrijfsniveau te sturen en de mestproblematiek de baas te blijven op het eigen bedrijf. De adviseurs van AR Plant, AR Voer en AR Bedrijfsontwikkeling werken nog meer dan voorheen aan een integraal maatwerkadvies voor jouw bedrijf. Dat doen ze aan de hand van beschikbare mest- en kringloopegegevens en de specialistische kennis over bemesting en voeding. Vraag ernaar bij je specialist.

Harold Vogels

manager AR Bedrijfsontwikkeling

06-55331109

h.vogels@ar-bedrijfsontwikkeling.nl

Tips voor stikstofefficiëntie:

- Zorg voor een goed grondmonster voor een optimale voederwaarde (plantbeschikbaarheid P, K, Ca, Mg, Na) en fysieke analyse (pH, organische-stof-balans et cetera). Neem eventueel ook plantbeschikbare sporenelementen mee. Dit vormt de basis voor een passend bemestingsadvies. Stem het bemestingsadvies ook af op het gewenste eiwitgehalte van het ruwvoer.
- Kuil droger in. Door het gras droger in te kuilen (40-45% droge stof), krijg je een hogere WDVE en een lage ammoniakfractie. Ammoniak (NH₃) is immers niet bruikbaar eiwit dat wel meetelt in de KringloopWijzer.
- Beperk de veldperiode. Laat gras maximaal 24 tot 48 uur op het land liggen om de voederwaarde en smakelijkheid (suikers) te behouden.
- Zorg voor de juiste haksellengte. Haksel het gras kort voor een betere opname door de koe en een betere verdichting in de kuil. Dit leidt tot een betere conservering, een hogere drogestofopname en daarmee een hogere melkproductie per koe.
- Verhoog VEM. Met de juiste grassen en goed graslandbeheer kun je de energiedichtheid (VEM) verhogen. Een hogere VEM is gunstig in het totale rantsoen, wat bijdraagt aan een betere melkproductie en een gunstige KringloopWijzer.
- Gebruik een conserveringsmiddel. Dit zorgt voor een snellere pH-daling in de kuil met als gevolg een geslaagde kuil met een lagere ammoniakfractie.
- Voer eiwit naar behoefte. Dat leidt tot minder stikstofemissie en een BEX-voordeel. Het ureumgehalte in de melk is een indicator voor de stikstofbenutting van de koeien.

Maxammon grain gerst: lagere voerkosten, hogere daggroei

Een hogere daggroei met lagere voerkosten: wie wil dat nou niet? De resultaten van een onlangs afgesloten onderzoek laten zien dat het te realiseren is met Maxammon grain gerst.

Stagiair Hein Buijlinckx heeft het onderzoek uitgevoerd. Hij heeft hierbij gekeken naar het effect van Maxammon grain gerst bij het afmesten van vleesvee. Hiervoor is bij Blonde d'Aquitaine-vaarzen en -stieren een controlerantsoen met geplette gerst ingezet en een proefrantsoen met vergelijkbare voederwaardes met Maxammon grain gerst. Het onderzoek is uitgevoerd op een vleesveebedrijf met in totaal 450 Blonde d'Aquitaine-runderen, bestaande uit zoogkoeien en opfok en afmest van eigen kalveren. De stierkalveren worden op een leeftijd net onder één jaar als rosé afgezet bij de Natuurvlees-keten.

Harm van Hattem
verkoop leider vleesvee
06-30401999
h.vanhatterem@argroep.nl

Bepalen daggroei

Voor het bepalen van de daggroei zijn de dieren gedurende het onderzoek iedere twee weken individueel gewogen. Daarnaast zijn de uiteindelijke slachtresultaten meegenomen in het onderzoek. De stieren met Maxammon grain gerst in het rantsoen realiseerden een daggroei die 80 gram hoger lag dan de daggroei van de controlegroep (respectievelijk 1.550 gram en 1.470 gram per dier per dag).

Hoger voersaldo

Voor de stieren waren de kosten van het rantsoen met Maxammon grain gerst €0,12 per dier per dag lager dan de kosten van het controlerantsoen (respectievelijk €2,68 en €2,80). Bij de huidige opbrengstprijzen levert de combinatie van extra groei en lagere voerkosten een hoger voersaldo van €0,38 per stier per dag op. Voor een bedrijf waar jaarrond honderd stieren worden gemest betekent dit een extra saldo van €13.870.

Betere vertering

Naast de voerkosten en de daggroei is in het onderzoek de vertering van het rantsoen beoordeeld. De mest is gezeefd en beoordeeld op structuurscore. Daarnaast is van beide groepen de mest geanalyseerd. Wat blijkt? De inzet van Maxammon grain gerst bij vleesvee leidt tot een betere vertering, drogere mest en een lager zetmeelgehalte in de mest. Dit betekent dat het rantsoen beter benut wordt.

Actie Maxammon grain gerst voor vleesvee

Wil je ook profiteren van een hoger voersaldo bij het vleesvee? Bestel dan in de actieperiode minimaal 2 ton Maxammon grain gerst en ontvang een mooie AR-overall. De actie loopt tot en met 17 mei en er wordt per adres één AR-overall weggegeven.

Kijk voor meer informatie op de actiepagina:
argroep.nl/maxammonvleesvee

Topkoeien

100.000 kg melk

- **Alie 33** Bosselaar CV, Aagtekerke
- **Lutske 219** Melkveebedrijf Groot Nieuwland vof, Achthuizen
- **Marijke 93** Vof Van Korven, Almkerk
- **Romeo 26** Vof Agrapol, Barneveld
- **Menkhorst Annie 133** M.A.M. en A.H.J. te Bogt, Beltrum
- **Anja 27** A.J. Joosten, Bennekom
- **Toos 101** Mts. J. en A. van Ginkel-Iglesias, Bennekom
- **Truda 58** Vof Verlaan-Oskam, Benschop
- **VVH Isa 43** Van Veelen Holsteins, Biddinghuizen
- **VVH Mirabel 5** Van Veelen Holsteins, Biddinghuizen
- **Breed 334** Firma Nescio vof, Bleskensgraaf
- **Malchen 111** Melkveebedrijf Krol Vof, Boekel
- **Nellie 101** Jennissen Agro B.V., Den Dungen
- **Ivette 284** Melkveehouderij Reinders BV, Drempt
- **Dreiecks Hf Rijnland Sta** Mts. W. en M. van Eck, Everdingen
- **Torenzicht Wietske 316** C. Francke, Grijskerke
- **Horst Jannie 67** Vof Melkveebedrijf Nillesen, Groesbeek
- **Horst Liza 202** Vof Melkveebedrijf Nillesen, Groesbeek
- **Hallerdijk Joly 28** Hallerdijk VOF, Halle
- **Wilma 2015** Vof Luesink Zethem, Halle
- **Mie 62** Rundveehouderij Lugthart, Hattemberbroek
- **Miep 36** Veehouderij Van Herwijnen, Hedel
- **Dirkje 166** Veehouderij Van Herwijnen, Hedel
- **Josina 82** Vof A. Zwijnenburg, Hei- en Boeicop
- **NL 263496122** F.A. van Maaren-de Fockert, Herwijnen
- **Vaarskalf 7041** FA. Van Maaren-de Fockert, Herwijnen
- **Fr Klaartje 269** Mts. Steenbeek, Lunteren
- **Lenie 336** J.M.B. van Adrichem, Melissant
- **Kressers Aukje 254** Smalbraak CV, Winterswijk Miste
- **Plataansien 8530** Mts. J.M. Boom de Baat, Noordeloos
- **Abine 22** G. en P. Roos, Ouderkerk
- **'t Lons Vlak Gina** Rundveebedrijf Alders Vof, Overloon
- **Melkbron 305** C.C.W. Beijer, Rijswijk
- **Jeans Setske 220** Mts. J.G. en A.G. Sturkenboom, Schalkwijk
- **Lustoord Delta Geertje 12** Vof Verhoef-Schalkwijk, Schalkwijk
- **369** Vof Verhoef-Schalkwijk, Schalkwijk
- **Bea 64** De Grote Migchelt, Sinderen
- **Carolien 114** De Grote Migchelt, Sinderen
- **Hennensprong Sonja 204** F.M., G.A en S.A.G. van Rooijen-Kranenburg, Tricht
- **Boukje 63** Mts. Lageschaar, Vragender
- **Triennette 65** Mts. G.T.E. en A.A. Zwambag-Gerritsen, Wapserveen
- **402 Jantien 1** Mts. G.T.E. en A.A. Zwambag-Gerritsen, Wapserveen
- **Wykdale Nel 91** J.M.E.D. van Wijk Vof, Waversveen
- **Gerdie 31** Mts. T.J.M. & J.J.H.M. Raben-Schlief, Wehl
- **Greta 30** E.J. de Koning, Well
- **Bemma 747** Melkveebedrijf Bink B.V., Wieringerwerf
- **Bemma 888** Melkveebedrijf Bink B.V., Wieringerwerf
- **Bemma 864** Melkveebedrijf Bink B.V., Wieringerwerf
- **Mieke 40** Veehouderij L.M. van Schaik, Wijk bij Duurstede
- **Annie 0128** W. en G. van Eck Vof, Zeist
- **Trees 19** P.B.A. Lueb, Zevenaar
- **Christina 64** P.B.A. Lueb, Zevenaar
- **Jans 56** P. den Boer, Zierikzee

10.000 kg vet en eiwit

- **Mona RF** Van Veelen Holsteins, Biddinghuizen
- **Sph Yuna** Melkveebedrijf Krol Vof, Boekel
- **Annie 104** Vof Grandia Hoeve, Geldermalsen
- **Dieuw 95** Melkveehouderij Groeneveld, Gerkesklooster
- **Nelie 57** Mts P.C.D. Bakker en J.H. Kraaij, Laren
- **Bodine 68** J. de Boef, Poederrijen

Voorkom daling melkvetgehalte

Bij de start van het weideseizoen of tijdens het zomerstalvoeren is een daling van het melkvetgehalte een veelvoorkomend verschijnsel. NutriTek kan hierbij helpen.

Bij de eerste dagen van de weidegang neemt de melkproductie vaak toe, terwijl het aanbod lipogene (vetvormende) voedingsstoffen laag is. Azijnzuur en boterzuur zijn de belangrijkste lipogene voedingsstoffen voor de koe. Voorjaarsgras bevat vaak veel suiker en weinig ruwe celstof. Dat kan leiden tot een hoog pensfermentatieniveau. Dit zorgt voor een daling van de celwandfermentatie en een verlaging van azijnzuur in de pens. Het gevolg: een daling van het melkvetgehalte.

Krachtige remmers melkvet

Daarnaast bevat vers gras een hoog gehalte aan linoleenzuur, dit is een onverzadigd vetzuur. Onverzadigde vetzuren worden in de pens omgezet naar verzadigde vetzuren (CLA geconjugeerd linolzuur). Onder bepaalde omstandigheden resulteert dit in unieke vetzuren die krachtige remmers zijn van de melkvet synthese in het uier.

Daling melkvet beperken

Als melkveehouder kun je die melkvetdaling bij de start van het weideseizoen tegengaan. Verlaag hiervoor het zetmeel- en suikergehalte in het rantsoen en zorg voor meer structuur in het rantsoen. Hierdoor wordt het pensfermentatieniveau lager. Een melkvetdaling is ook te voorkomen door op pensniveau te sturen op een verminderde aanmaak van CLA-vetzuren.

Praktijkonderzoek voorjaar/zomer 2023

Diamond V is een gistproduct dat de penswerking van koeien verbetert. Om de effecten van Diamond V op melkvetdepressie te onderzoeken, is in 2023 op twee bedrijven een praktijkproef uitgevoerd. Hierbij is een dubbele dosering Diamond V ingezet (14 gram per koe per dag). Twee à drie weken voor het voeren van vers gras is begonnen met Diamond V. De voerproef duurde in totaal drie maanden.

	Gemiddeld vet% tijdens proef (met Diamond V)	Melkproductie per koe/dag tijdens proef (met Diamond V)	Gemiddeld vet% na proef (zonder Diamond V)	Melkproductie per koe/dag na proef (zonder Diamond V)	Verskil vet% 2022-2023
Bedrijf A	4,46%	€ 16,52	4,17%	€ 15,59	0,23%
Bedrijf B	4,21%	€ 15,66	4,02%	€ 15,17	0,10%

Vet (%)

2023 2022

Vers gras

Resultaat bedrijf A

In de grafiek is het verschil in vetgehalten weergegeven van 2023 ten opzichte van 2022. Tijdens de inzet lag het vet 6% hoger dan in de situatie zonder Diamond V. Dit is ongeveer een verhoging van 0,2% vet ten opzichte van het jaar 2022. We zien dat ook bij de vetgrammenproductie.

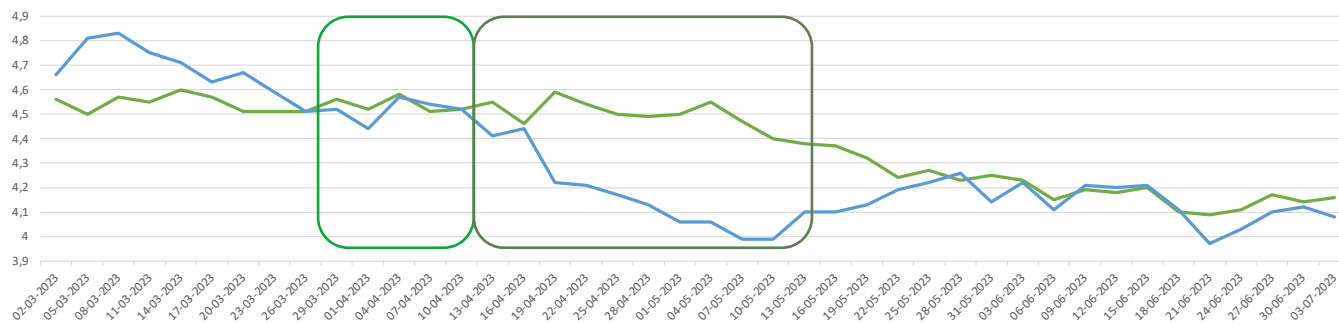
Resultaat bedrijf B

In de grafiek is het verschil in vetgehalten weergegeven van 2023 ten opzichte van 2022. Tijdens de inzet lag het vetpercentage 10% hoger dan zonder Diamond V. Dit is een verhoging van circa 0,3% vet ten opzichte van het jaar 2022.

Vet (%)

2023 2022

Vers gras

NutriTek

Op basis van de resultaten is het aannemelijk dat Diamond V de melkvetdepressie onderdrukt en daarmee een 0,1-0,2% hoger melkvet realiseert. Voorkoming van melkvetdepressie levert een aanzienlijk hogere melkprijs en daarmee ook een hoger koersaldo op. Op basis van de mooie resultaten hebben we besloten verder te gaan met de verbeterde versie van Diamond V: NutriTek. Dit product heeft naast het stimuleren van de penswerking een krachtiger bewezen effect op de darmgezondheid en de weerstand.

Start op tijd

Wil je een melkvetdepressie voorkomen? Begin dan op tijd met NutriTek. Wanneer je een maand voor het weiden of het zomerstalvoeren begint, kan de pens zich aanpassen en kan een melkvetdepressie voorkomen worden. NutriTek is standaard verwerkt in de Gras Structuurmix (regulier en VLOG) en de Power Structuurmix (regulier en VLOG). Je kunt het ook laten toevoegen aan de eigen samenstelling of los als mineraal bestellen (NutriTek, code 21481K25 of NutriTek LS (non-gmo), code 22439K25).

Jeroen van Veldhuizen
productmanager rundvee
06-82684624
j.vanveldhuizen@argroep.nl

Studiegroep zomerstalvoeren

In maart heeft Jurriën Boerma van Speerstra het onderwerp 'melkvetdepressie' uitvoerig besproken tijdens de bijeenkomsten van de studiegroep zomerstalvoeren. Kennisuitwisseling en het delen van ervaringen staan centraal bij deze studiegroep. Zo kunnen de deelnemende melkveehouders hun bedrijfsvoering optimaliseren en de productiviteit verbeteren. AR coördineert deze studiegroep en de bijbehorende appgroep. De studiegroep komt drie of vier keer per jaar bijeen. Meestal is dat op een bedrijf van een lid en is er een spreker over een bepaald thema in relatie tot zomerstalvoeding.

Melkveehouders die belangstelling hebben voor de studiegroep kunnen zich melden bij Teunis Kool, via e-mail t.kool@argroep.nl of via WhatsApp: 06-22016272.

Invloed van licht op prestaties melkvee

Het maximale uit je dieren halen zonder concessies te doen op het gebied van dierenwelzijn en -gezondheid vraagt om een optimaal stalklimaat. Een belangrijk onderdeel hiervan is de verlichting.

Bij de verlichting in de stal gaat het niet alleen om het lichtniveau. De verdeling van het licht is nog belangrijker. Een ongelijkmatige verlichting veroorzaakt schaduw en donkere plekken. Dit leidt tot onrust bij de dieren. Een koe ziet meer dan een mens, maar ze ziet hierbij wel minder scherp en duidelijk. Zo is het verticale gezichtsveld bij koeien kleiner dan bij mensen en kunnen koeien erg slecht diepte inschatten. Houd dit in je achterhoofd wanneer je aan de slag gaat met de verlichting op het bedrijf.

Verlichting geeft pas meerwaarde op de dierprestaties bij een goed doordacht lichtplan.

Gelijkmatige verdeling

Bij een gelijkmatige verdeling van het licht is er weinig verschil tussen de lichtniveaus op de verschillende plekken in de stal. Een lichtplan kan hierbij helpen. Hierin draait het om een goede lichtverdeling waarbij gelet wordt op de bijbehorende uitstraalhoeken.

Invloed lichtregime

Bij een langere daglichtlengte stijgt de concentratie van het hormoon insulin-like growth factor-1 (IGF-1). Onderzoeken laten zien dat daarmee onder andere de melkproductie stijgt. Bij langere daglichtlengten komt ook de vruchtbaarheidscyclus na het afkalven sneller op gang. Bij jongvee worden een hogere groei en een betere uierontwikkeling waargenomen. Droge koeien en hoogdrachtige vaarzen hebben baat bij een regime van 8 uur licht en 16 uur donker. Dit geeft in de opvolgende lactatie een hogere melkproductie.

Aanbevolen verlichting

In de tabel staan de ideale daglichtlengtes en lichtsterktes per diergroep weergegeven. Meet het lichtniveau op de voegang, bij het voerhek en bij de ligplaatsen van de koeien. Vergeet daarbij de melkstal, de terugloopgang en de robotruimte niet.

	Lacterende koe	Droge koe	Jongvee
Daglichtlengte	16 uur	8 uur	16 uur
Minimale lux (dag)	200 lux	100 lux	200 lux
Periode donker	8 uur	16 uur	8 uur
Maximale lux (nacht)	5 lux	5 lux	5 lux

Lichtkleur en -sterkte

De lichtkleur heeft veel invloed op de zicht- en contrastwaardes, zeker voor de koe die minder scherp en duidelijk ziet. Het advies is om een kleurtemperatuur van 5.000 tot 5.500 Kelvin aan te houden. Deze kleurtemperatuur geeft een natuurlijk wit licht dat vergelijkbaar is met daglicht. Deze lichtkleur is rustiger voor de ogen en leidt tot minder vermoeidheid. Voor de veehouder is minimaal 250 lux nodig om speenafwijkingen te herkennen, afwijkingen met melken te kunnen zien en eenvoudig de werkzaamheden in de melkstal te kunnen doen.

Lichtplan opstellen

Naast een gelijkmatige lichtverdeling, het lichtregime, de lichtkleur en de lichtsterkte zijn er nog meer onderwerpen die niet mogen ontbreken in een goed lichtplan, zoals de reflectiewaardes, berekeningsvlakken (afmetingen en hoogte), de onderhoudsfactor en de lumen-output uit de lampen of uit het armatuur.

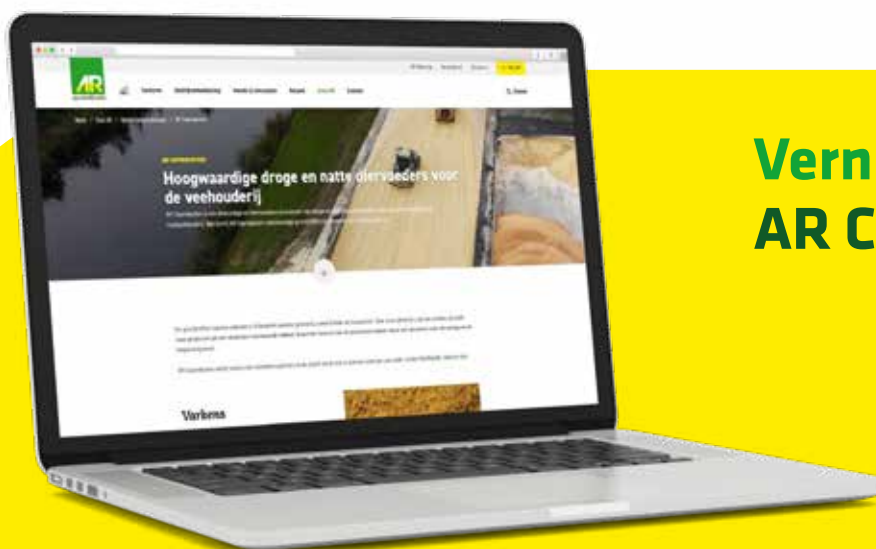
Meer weten?

Verlichting geeft pas meerwaarde op de dierprestaties bij een goed doordacht lichtplan. Dit vraagt om kennis van verlichting en van de bedrijfsvoering. Wij denken hierin graag met je mee en kunnen desgewenst een verlichtingsspecialist uit ons netwerk inschakelen.

Thomas van Mourik

technisch specialist rundvee
06-52337293
t.vanmourik@argroep.nl

Vernieuwde website AR Coproducten

De website van
AR Coproducten is onlangs
vernieuwd en geïntegreerd
in de website van AR.
Bekijk het resultaat op
www.ar-coproducten.nl.

AR Coproducten levert natte en droge bijproducten, fourage (hooi, stro, snijmais) en enkelvoudige producten. De producten van AR Coproducten zijn in vier pijlers te verdelen: zelfgeproduceerde producten (zoals Agrubrij, Maxammon grain, Sodagrain, AR Kalver TMR en CCM; in samenwerking met Rijnzate), de verkoop van exclusieve bijproducten zoals tarwetzetmeel Kröner (TSM Kröner), overige bijproducten (denk aan aardappelen en bierbostel) en enkelvoudige producten.

Reportage

Met scherp voeren besparen op mestafzet

Al jaren houdt melkveehouder Johnny van Eck zich bezig met de vraag: hoe houd ik mijn mest zoveel mogelijk bij huis en de kosten laag? Ook bij weinig winst vindt hij het belangrijk hier goed op te sturen. Maar het moet niet ten koste gaan van de melkproductie.

Johnny en zijn vrouw Bianca hebben in Langbroek een melkveebedrijf met 160 melkkoeien en bijbehorend jongvee. Ze melken met drie robots. Johnny is van jongs af aan betrokken bij het bedrijf. Vroeger was hij altijd buiten en tussen de koeien te vinden. Ongeveer drie jaar geleden hebben hij en zijn vrouw het bedrijf overgenomen van zijn vader. Voor Johnny voelt het nog steeds als een hobby. "Behalve het papierwerk dan", vult hij lachend aan.

Goede BEX-resultaten

Johnny voert heel scherp en heeft dan ook mooie BEX-resultaten. Johnny: "Mijn focus ligt altijd al op de mestafzet. Vanuit AR wordt dit erg gestimuleerd. Nu de mestafzetkosten hoger zijn, zie je dat dit ook landelijk meer aandacht krijgt." Binnen het rantsoen wordt gestuurd op energierijk voeren met perspulp, mais en tarwe. De inname van soja als eiwitbron wordt beperkt en gras wordt bijgemengd.

We houden de mest het liefst zoveel mogelijk bij huis.

Uitdagende wens

Sinds een jaar zijn ze overgestapt naar AR en komt Evert Jan Molenaar als melkveespecialist op het bedrijf. Samen berekenen ze de samenstelling van het rantsoen. De wens is een zo laag mogelijk ruw eiwit in het rantsoen, maar dit moet niet ten koste gaan van de productie. "Ik heb een uitdagende wens, maar Evert Jan gaat hier makkelijk in mee", vertelt Johnny enthousiast. "Ik vind het belangrijk dat mijn voerspecialist meedenkt en het aandurft om zo'n uitdaging aan te gaan. We blijven het randje opzoeken in de gehalten, maar we moeten er niet vanaf vallen."

Minder mest

Om de liters melk te behouden moeten ze scherp blijven en de waardes goed bijhouden. Voor Evert Jan is het soms wel een uitdaging om de juiste samenstelling te vinden. Maar Johnny is zeer tevreden. "Na een jaar kunnen we zeggen dat het gelukt is. Door deze manier van werken hebben we zo'n 350 kuub drijfmest binnen ons eigen bedrijf kunnen houden. Dit scheelt serieus in de mestafzetkosten en ik heb zeker niet duurder gevoerd." Sinds enkele maanden voeren ze BEX-brokken: Productiebrok Power BEX en Melkeiwitbrok BEX. Met een dagproductie van 30 liter, ureum 16/17 en 141 ruw eiwit in het totaalrantsoen zijn ze erg tevreden. Door het ruw eiwit en ureum laag te houden levert dit ook BEX-voordeel op.

Natuurgrond

In het verleden werd veel voer aangekocht en moest er ook veel mest worden afgevoerd. In 2017 hebben ze meegedaan aan een project over de doorontwikkeling van kringlooplandbouw. Inmiddels hebben ze 94 ha grond, waarvan 64 ha grasland en 11 ha bouwland met 1,5 ha tarwe en 9,5 ha mais. Ze maken meer gebruik van natuurgrond en zijn anders gaan voeren, met meer eigen gewassen. Johnny denkt dat de koeien ook wennen aan deze manier van voeren. Daarom geven ze hun jongvee ook heel veel hooi van natuurland. Zo groeien ze ermee op.

Compleet advies

Wat betreft het bedrijfsadvies houdt Johnny graag alles bij elkaar en de lijntjes kort. Naast het voer en de kalvermelk die hij van AR afneemt, laat hij zich voor de mestboekhouding en de GLB-subsidies adviseren door AR Bedrijfsontwikkeling. "Het is ons bedrijf, maar we kunnen het niet alleen", zegt Johnny. "Melianne van Wakeren, adviseur bedrijfsontwikkeling, doet veel voor ons. Vaak wat meer achter de schermen, maar we zijn er heel blij mee. We merken dat de specialisten en adviseurs onderling ook veel contact hebben met elkaar." In de toekomst willen ze nog een potstal bouwen. "Het is fijn dat AR Bedrijfsontwikkeling ook hierbij heeft kunnen helpen met de aanvraag van vergunningen."

Onze kracht

Johnny: "Onze manier van voeren is een uitdaging. Zeker in het begin ging dit niet vanzelf. Een koe heeft wel eiwit nodig, dus we lopen op het randje. Daarom willen we het rantsoen goed met onze specialist bekijken. AR denkt met ons mee en probeert aan onze wensen te voldoen." Vaak wordt er pas aan het einde van het jaar naar ruw eiwit gekeken. Johnny houdt er vanaf het begin van het seizoen al rekening mee. "Wij zijn er het hele jaar mee bezig, dat is onze kracht."

Melkveebedrijf Van Eck

Wie: Johnny en Bianca van Eck

Wat: Melkveebedrijf

Waar: Langbroek

Grootte: 94 ha grond waarvan 19 ha natuurgrond

Veestapel: 160 melkkoeien met bijbehorend jongvee

In de praktijk wordt nog vaak bespaard op vetten in het voer voor leghennen. Als AR vinden we het belangrijk om voldoende vetten in het voer te hebben, zeker met de trend van het steeds langer aanhouden van de leghennen.

Vet goed voer 2.0: het belang van vetten voor leghennen

Een laag vetgehalte in het voer heeft een negatief effect op het lichaamsgewicht, het eigewicht en de algehele gezondheid van de hen. Wanneer het voer in de opstart te weinig vet bevat zal de hen minder goed groeien en meer eieren onder de 53 gram produceren. Dit heeft vervolgens ook een negatief effect op de legpersistentie van de hen op de lange termijn.

Levergezondheid

Voldoende vet in het voer zorgt voor een goede levergezondheid en helpt bij het voorkomen van leververvetting. De lever is een van de belangrijkste organen die bepalen of hennen langer aangehouden kunnen worden. Het heeft een functie in de vertering en de opname van eiwitten, koolhydraten, vetten en vetoplosbare vitamines. Hennen lopen een groter risico op leververvetting wanneer ze in de leg komen, zeker als de voeropname niet goed doorstijgt. Het is dan extra belangrijk om voldoende energie te geven met een juiste verhouding tussen vetten en koolhydraten. Tegen het einde van de legcyclus wordt het risico op leververvetting weer groter. Ook hier helpt de juiste verhouding tussen vetten en koolhydraten om de lever gezond te houden. Ook het totale energieniveau en de leverondersteuning in het voer spelen een rol.

Kostbare energiebron

Vet is een kostbare energiebron en het is gemakkelijk om kosten te besparen door meer energie uit koolhydraten (zetmeel) te halen of door er minder energie in te stoppen. Dit gaat echter ten koste van de productieparameters en de gezondheid van de hen. AR zorgt er daarom voor dat het voer voldoende én de juiste vetten bevat. We passen veel verschillende vetbronnen toe wat voor de juiste spreiding zorgt. Hiermee kan ook goed worden gestuurd op een ei-gewicht dat bij de doelstellingen van de pluimveehouder past. Tevens bevat het voer standaard leverondersteuning zodat preventieve toevoeging van FLS-mix minimaal nodig is.

Meer info

Wil je ook vet goed voer met voldoende vet voor een gezond en goed presterend koppel? Neem dan contact op met je specialist pluimvee.

Jeffrey de Rooij
specialist pluimvee
06-30638386
j.derooij@argroep.nl

PoultryPlan management- programma voor leghennen

Eind vorig jaar heeft AR het managementprogramma PoultryPlan geïntroduceerd. Inzicht in betrouwbare data is van groot belang om de resultaten op het pluimveebedrijf te verbeteren. PoultryPlan is erg gebruiksvriendelijk. Het is makkelijk om gegevens in te voeren en het programma verschaft heldere overzichten.

Ei-plus aanpak

Met de Ei-plus aanpak leveren we naast voeding de benodigde kennis en tools om het management in de stal te optimaliseren en de hennen maximaal te laten presteren.

PoultryPlan levert waardevolle inzichten. Worden de doelstellingen - technisch en financieel - gehaald? Op basis van de feiten wordt gekeken wat er goed gaat en wat de verbeterpunten zijn voor het huidige koppel en voor het volgende koppel.

Automatisch inlezen

Veel pluimveehouders kiezen ervoor om de gegevens wekelijks in te voeren via de computer of de app. PoultryPlan biedt daarnaast de mogelijkheid om gegevens automatisch in te lezen. Zo kunnen de data uit de klimaat- en voercomputers van Hotraco, Stienen en Fancom automatisch ingelezen worden in PoultryPlan. Vraag aan je voorlichter bij welke types van deze merken automatische invoer mogelijk is.

Gegevens vergelijken

De resultaten worden direct bijgewerkt en weergegeven in overzichtelijke tabellen en grafieken. Zo kun je snel zien op welke punten het goed gaat en waar verbetering geboekt kan worden. Je krijgt inzicht in verschillende kengetallen, waaronder legpercentage, voeropname, uitval en gewicht. Het resultaat van het huidige koppel kan vergeleken worden met andere (afgesloten) koppels, anoniem met koppels van andere pluimveebedrijven en met de norm.

Nieuw koppel toevoegen

Volg onderstaande stappen om een nieuw koppel toe te voegen.

1. Stuur een mail met onderwerp PoultryPlan naar Hans Ebbers (h.ebbers@argroep.nl).
2. Vul de gegevens van het nieuwe koppel in op het formulier dat Hans je toestuurt. Stuur dit formulier retour naar Hans.
3. Hans maakt vervolgens het koppel aan in PoultryPlan. Je ontvangt een seintje als het koppel is toegevoegd.

Kosten

Wanneer je AR toegang geeft tot de data dan zal AR de kosten van het abonnement voor je betalen.

Hans Ebbers
specialist pluimvee
06-53209947
h.ebbers@argroep.nl

Geld verdienen met AminoBoost

Willine van Deuveren-Brouwer
voorzitter akkerbouw en ruwvoerteelt
06-12222314
w.brouwer@argroep.nl

De extremere weersomstandigheden in combinatie met de krimpende ruimte voor bemesting zorgen ervoor dat de plant steeds vaker in de stress schiet. Die stress belemmert de groei en bloei van de gewassen binnen alle teelten.

Die stress willen we natuurlijk zoveel mogelijk voorkomen. Daarom laten we je graag kennismaken met het product AminoBoost. In de afgelopen jaren hebben we binnen AR, CAF en CropSolutions veel ervaring opgedaan met deze plantversterker.

Meerwaarde van aminozuren

AminoBoost is een eersteklas basisproduct met hoge gehalten aan alle vrije aminozuren. Die aminozuren bewijzen hun meerwaarde tijdens perioden van abiotische stress zoals droogte, vorst of hitte en voorzien de plant direct van energie. Herhaaldelijke bespuitingen op het blad gedurende en na deze stressperiode zorgen ervoor dat de groei op niveau blijft of zich sneller herstelt.

Makkelijk meespuiten

Het grote voordeel van AminoBoost is dat je dit product met de bestaande middelenmix mee kunt spuiten tijdens de onkruid-/schimmelbespuiting. Dit betekent dat je niet nog een keer extra door je perceel hoeft te rijden en die kosten dus bespaart. Naast de aantrekkelijke prijs van het product, geeft het ook gegarandeerd resultaat.

Stress van bespuiting

Een bespuiting levert altijd in bepaalde mate stress op bij een plant. Hierdoor zien we vaak dat de ontwikkeling van de plant tijdelijk tot stilstand komt. Zeker bij een onkruidbestrijding in mais zien we dit effect. Wanneer niet op het perfecte moment gespoten wordt, zie je de mais vaak wat verkleuren en stilstaan. Dit leek ons een goede reden om een proef met AminoBoost in mais aan te leggen.

Resultaten in de maisteelt spreken voor zich

Binnen CropSolutions is daarom twee jaar op rij een proef in mais aangelegd met de toevoeging van AminoBoost aan de bestaande middelenmix. Beide jaren zagen we een verschil van circa 1.000 kg ds mais per ha met een toepassing van slechts twee liter per ha (zie tabel op pagina 41). Daarnaast hebben we AminoBoost op verschillende plekken in de praktijk toegepast. Ook daar spraken de resultaten voor zich. Waar je normaal na een bespuiting die verkleuring en stilstand van de mais zag, werd dat bij de toepassing met AminoBoost nauwelijks tot niet geconstateerd. De mais groeide gewoon goed door. Dit hoorden we ook van klanten. Verder lijkt de bestrijding van het onkruid met AminoBoost beter te werken. Dit is nog niet officieel onderzocht, maar het wordt in de praktijk wel gezien.

Het is dus de moeite waard om dit product ook eens te proberen. En niet alleen in de maisteelt zien wij positieve resultaten maar ook in andere teelten bewijst AminoBoost zijn waarde.

2023	Behandeling	DS %	Kg product	Kg ds	VEM	Zetmeel	Kg zetmeel	Suiker
1	Standaard-dosering GBM	36,5	47.101	17.192	964	6.550	6.550	20
2	Standaard-dosering GBM + 2 liter AminoBoost	39	46.666	18.200	861	6.825	6.825	19
2022	Behandeling	DS %	Kg product	Kg ds	VEM	Zetmeel	Kg zetmeel	Suiker
1	Mechanische onkruidbestrijding	28,1	50.656	14.234	962	319	4.541	81
2	Standaard-dosering GBM	32,4	60.096	19.471	973	318	6.192	61
3	Standaard-dosering GBM + 2 liter AminoBoost	33,5	60.651	20.318	952	324	6.583	49

AminoBoost in fruit

In 2017 heeft CAF een meerjarige demoproef aangelegd in een perceel Conference waar de vruchtzetting jaarlijks een thema was. Hierbij werd onder andere AminoBoost ingezet.

CAF heeft dus inmiddels zeven jaar ervaring opgedaan met de biostimulant AminoBoost. In de meeste jaren waren de resultaten zeer positief en in enkele jaren iets minder positief. Hierbij hebben we steeds meer geleerd over de toepassing van AminoBoost in fruit. Zo zagen we dat de grootste meerwaarde van aminozuren behaald wordt in de periode van einde bloei tot in de eerste weken na de bloei. Wanneer de bloei- en groeiomstandigheden in die periode tegenvallen kunnen we met AminoBoost het gewas een steuntje in de rug geven richting de ruivermindering en vruchtontwikkeling. Vooral dat laatste zien we terug in een

grovere vruchtmaat. Als we de zeven jaar ervaring bij elkaar nemen zien we in de demo's dat er vijf van de zeven jaar een positief resultaat is behaald. Ook in de praktijk zien we dat telers steeds vaker AminoBoost toepassen en dat ze merken dat het product van meerwaarde is tijdens moeizame weersomstandigheden na de bloei.

AminoBoost heeft een Skal/FiBL-erkenning.

Kort samengevat: AminoBoost is een biostimulant met een zeer goede prijs-prestatieverhouding.

Zaterdagopenstelling Waardenburg

Het groeiseizoen van 2024 is van start gegaan. Als extra service tijdens de drukke gewasbeschermingsperiode zal de vestiging in Waardenburg tot en met 8 juni alle zaterdagen (tenzij anders vermeld op onze website en vestiging) geopend zijn van 8.00 tot 10.00 uur om middelen af te halen.

Gijsbert Hakkert
 specialist
 plantversterking en
 bodemweerbaarheid
 06-55144460
 ghakkert@caf.nl

Alle hens aan dek voor de aardappelteelt

Na het 'rampjaar' 2023 met de gigantische phytophthora-druk is het dit jaar alle hens aan dek om grotere problemen te voorkomen.

Afgelopen jaar is de nieuwe stam EU-43 flink in opmars gekomen, mede door resistentie voor de middelen Revus en Zorvec. Hierdoor zagen we veel bladphytophthora in de percelen en was er ook knolphytophthora aanwezig. Mede door het natte weer en de inzet van goede knolbeschermers was er tijdens het inschuren weinig knolphytophthora te zien, maar veel knollen zullen latent besmet zijn. Dit houdt in dat deze knollen na het poten toch phytophthora laten zien.

Weersomstandigheden na opkomst

Een succesvolle phytophthora-aanpak start met een goede hygiëne en het naleven van de teeltvoorschriften. We weten echter al dat er in de nieuwe poters latent phytophthora aanwezig is. Het weer rond opkomst zal allesbepalend zijn voor de hoogte van de druk dit jaar. Loop daarom vanaf de opkomst regelmatig door de percelen en controleer op aantasting en haarden. Doe dit niet vanaf de spuit, om verspreiding te voorkomen.

Andere schimmelbestrijding

De schimmelbestrijding zal er duidelijk anders uitzien dan we de afgelopen jaren gewend waren. We stappen af van het blokkenschema en we gaan wekelijks een combinatie van twee à drie werkzame stoffen spuiten. Zo bestrijden we de resistente stammen en voorkomen we een verdere explosie van phytophthora.

Strak afwisselschema

In de winter hebben we binnen CropSolutions veel overleg gehad met leveranciers en zijn we tot een strak afwisselschema gekomen. Deze zullen we via de nieuwsbrief akkerbouw regelmatig met je delen.

Met al deze maatregelen zorgen we er samen voor dat de phytophthora-druk laag blijft.

Tips teeltseizoen 2024

- Bespreek met je voorlichter de mate van de phytophthora-druk op je bedrijf in 2023 en maak samen een plan van aanpak voor 2024.
- Verwijder tijdens het sorteren alle verdachte knollen.
- Dek afvalhopen op tijd af, doe dit voor de aanwezigheid van groen.
- Rooi alsnog de door weersomstandigheden niet-gerooiden percelen om verdere verspreiding van phytophthora te voorkomen.
- Inspecteer het gewas veel, vroeg en vaak op haarden en bestrijd deze meteen.
- Verwijder/bestrijd direct aardappelopslag in andere gewassen.
- Maak eventueel gebruik van een BOS-systeem.
- Ook robuuste rassen moeten gespoten worden ter ondersteuning tegen phytophthora.
- Maak in het spuitschema gebruik van een alternerend systeem in plaats van een blokkensysteem.

Willine van Deuveren-Brouwer

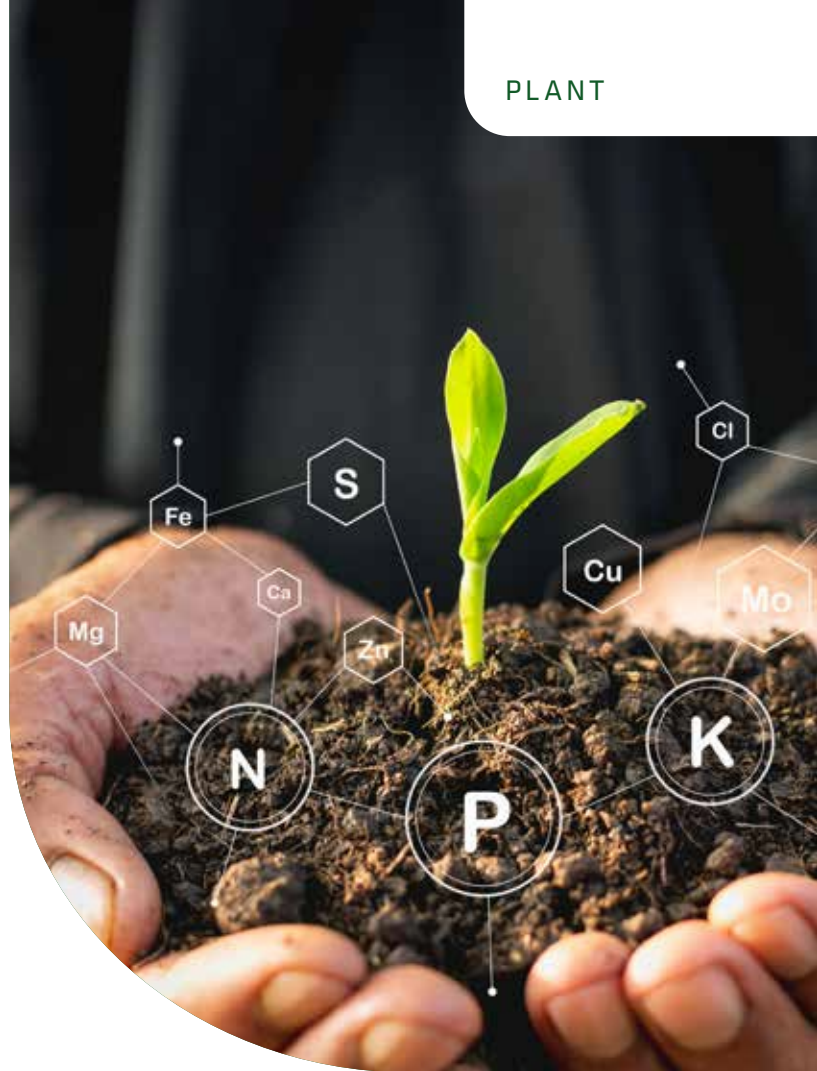
voorlichter akkerbouw en ruwvoerteelt
06-12222314
w.brouwer@argroep.nl

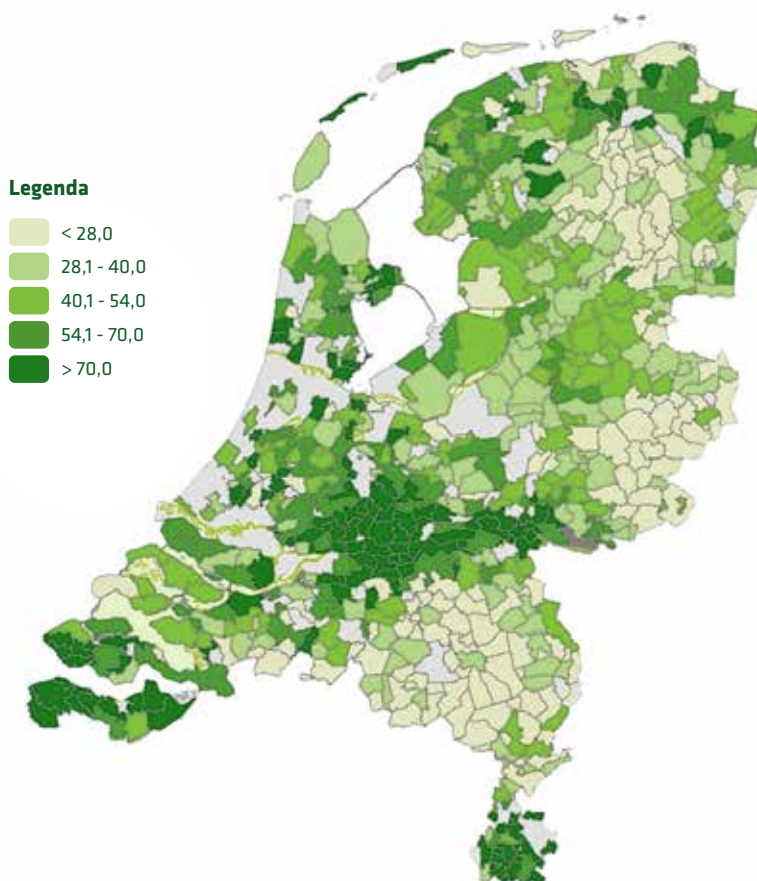
Het belang van kalibemesting in snijmais

Door de regelgeving van de afgelopen jaren is de hoeveelheid mest per hectare sterk afgenomen. Daarnaast zijn de kaliumgehaltes in mest afgenomen.

Om tekorten te voorkomen wordt een kalibemesting steeds belangrijker, zowel in de teelt van mais als in de teelt van gras. Voor een efficiënte bemesting is het raadzaam om grondmonsters, kuiluitslagen en drijfmestmonsters in de gaten te houden. Zodra hierin kalium te krap wordt, adviseren wij om een meststof met kalium bij te strooien.

Percentage snijmaiskuilen met laag kalium

Kalium als kwantiteitelement

Kalium heeft weinig invloed op de kwaliteit van het ruwvoer. Wel speelt het een rol in de waterhuishouding en het transport in de plant, zorgt het voor een verhoging van het drogestofgehalte en leidt het tot een betere eiwitsynthese. Kalium is dus van groot belang in de teelt van snijmais. Het kaartje laat zien waar de kaliumtekorten het grootst zijn.

Kaliumbemesting voor een gezond gewas

Afhankelijk van de bodemvoorraad vraagt een goede snijmaisopbrengst 250-300 kilo K_2O per hectare. Afhankelijk van het kaliumgehalte levert 42 kuub drijfmest circa 210 kilo kalium op. Er is dan nog een bijbemesting nodig van 100-150 kilo Kali 60.

Leo Heijdra
productmanager ruwvoerteelt
06-26290261
l.heijdra@argroep.nl

Nieuwe invulling veldbijeenkomsten fruitteelt

De veldbijeenkomsten van CAF en AR Plant zijn voor veel fruitteelters een belangrijk moment, om bij te praten met collega-fruittelers, maar zeker ook om de licentie te verlengen. Om te voldoen aan de gewijzigde eisen van Bureau Erkenningen worden de veldbijeenkomsten iets anders ingericht dan voorheen.

In april, mei en juli worden drie grotere bijeenkomsten georganiseerd met middag- en avondsessies voor licentieverlenging in het veld. Tijdens de sessies gaan telers in kleine groepjes langs diverse stoppunten waar voorlichters van CAF, AR Plant en externe specialisten hen bijpraten. Afhankelijk van het moment staan de thema's Teelt of Veiligheid & Techniek centraal.

Agenda fysieke bijeenkomsten

**Veldbijeenkomsten fruitteelt
(middag- en avondprogramma):**

- Woensdag 24 april, Eck en Wiel (onderdeel Teelt)
- Woensdag 15 mei, Buurmalsen (onderdeel Teelt)
- Donderdag 4 juli, 't Gooy (onderdeel Veiligheid & Techniek)

Voor het actuele aanbod en aanmelden
kijk je op www.kennisbijeenkomsten.nl.

Spuitlicentie online

Jaarlijks helpt CAF in samenwerking met de partners van CropSolutions meer dan 1.000 licentiehouders met hun verlenging van het Bewijs van Vakbekwaamheid. Om in te spelen op de snelheid van licentiepunten behalen, digitalisering en drukke agenda's bij fruittelers en hun medewerkers is er vanaf nu de mogelijkheid om het Bewijs van Vakbekwaamheid online te verlengen.

Samenwerking Spuitlicentie.nl

Hiertoe heeft CAF de handen ineengeslagen met Spuitlicentie.nl. Spuitlicentie.nl biedt online cursussen die flexibel en praktisch toepasbaar zijn. Fruittelers kunnen eenvoudig hun gewenste cursus selecteren op Spuitlicentie.nl. Met de cursussen zijn zowel punten te behalen binnen het thema 'Teelt' als het thema 'Veiligheid & Techniek'. Met 24/7 toegang tot lesmateriaal kunnen fruittelers in hun eigen tempo leren op een moment dat past binnen het drukke werkschema. CAF gaat content leveren voor de lesomgeving. Klanten kunnen via CAF vouchers met korting aanvragen die ze kunnen inwisselen op Spuitlicentie.nl voor zowel Teelt als Veiligheid & Techniek.

Aryan van Toorn
manager CAF
06-54254673
avtoorn@caf.nl

Lammerenkorrel nog lekkerder voor een optimale opfok

Fitte, vitale lammeren die gezond hARd groeien en zich goed ontwikkelen zijn de basis voor een gezonde melkgeit met een goede melkproductie.

Een optimale opfok begint al met het juiste rantsoen voor de dragende geit, gevolgd door goede biest en een passend biestmanagement voor het nuchtere lam. Daarna zijn naast de melk, de beschikbaarheid van schoon water, goed ruwvoer en smakelijke brokken essentieel voor het opgroeiende lam.

Ontwikkeling pens

Voor de ontwikkeling van de pens van de lammeren is het belangrijk dat het jonge lam al snel toegang heeft tot drinkwater, ruwvoer en krachtvoer. Het ruwvoer zorgt voor de ontwikkeling van het pensvolume en de spierkracht. Het krachtvoer ondersteunt onder andere de ontwikkeling van de penspapillen. Hoe eerder water, ruwvoer en krachtvoer worden aangeboden, hoe langer de pens de tijd heeft om zich goed te ontwikkelen. Dat is belangrijk want de pens is de motor van de toekomstige melkgeit.

Favoriete smaken

Een goede opname van krachtvoer begint bij een smakelijke brok. Maar welke smaken vinden de lammeren nu echt lekker? Daar zijn we ingedoken en dit hebben we getest in de stal. Er zijn tien verschillende smaken getest bij lammeren van verschillende leeftijden (van 2-25 weken). Het werd al snel duidelijk dat twee smaken favoriet waren. Deze twee smaken zijn bij meerdere bedrijven verder getest en uiteindelijk hadden de lammeren duidelijk voorkeur voor één smaakstof, zoals te zien is op de foto.

Gespeende lammeren doen smaakproef.
Links: Opfok Uniek met smaak A, rechts Opfok Uniek met smaak B.

Team geiten

Fleur Kroone

specialist geiten 06-51515669 f.kroone@argroep.nl

Koert Kuizenga

specialist geiten 06-55331115 k.kuizenga@argroep.nl

Vincent Leemreize

specialist geiten 06-82562643 v.leemreize@argroep.nl

Nog smakelijkere startvoerders

Na de smaakproef is de favoriete smaak toegevoegd aan alle startvoerders om op die manier de opname verder te stimuleren. In de stal is vanaf jonge leeftijd een goede brokopname te zien. Het streven om rond het spenen op een brokopname te zitten van minimaal 200 gram wordt hiermee makkelijk gerealiseerd.

Jacha: “In de fruitteelt en de akkerbouw is het werk zeer seizoensgebonden. Ons werk is daarom heel afwisselend. We springen van de voorkopen kunstmest, naar de maïszaden en van de graszaden naar de gewasbeschermingsmiddelen en van de plukmaterialen naar de groenbemesters en van Fysium weer door naar de voorkopen kunstmest. En dan zijn er nog alle dingen die er tussendoor komen!”

Een dag uit het leven van...

Jacha Harreman

Medewerkster verkoopbinnendienst Plant

Bij de verkoopbinnendienst van AR Plant in Waardenburg komen dagelijks vele telefoontjes binnen van klanten en voorlichters. Een van de medewerkers op de verkoopbinnendienst is Jacha Harreman.

8.00 uur | Start

Om 8.00 uur begint onze werkdag in Waardenburg. De telefoon begint dan gelijk te rinkelen. Meestal zijn alle voorlichters dan wel aanwezig. Ik begin met de mail doorspitten en alle orders voor die dag verwerken, zodat logistiek ermee aan de slag kan.

9.00 uur | Een kopje koffie

Als we voldoende tijd hebben gaan we om 9.00 uur met z'n allen koffiedrinken in de kantine. Dit is niet alleen voor de gezelligheid; we bespreken vooral wat er op dat moment speelt, zowel bij klanten als bij AR Plant. Zo zijn we allemaal weer snel op de hoogte.

9.15 uur | Aan de slag

Daarna gaan we gauw weer aan de slag om alle vragen van onze klanten en voorlichters te verwerken. Daarbij proberen we ook zoveel mogelijk vragen van klanten over facturen of bestellingen af te handelen. We voeren de orders voor de komende dagen in, zodat onze logistiek een planning kan maken. Hiervoor hebben we veel contact met logistiek, om samen de meest efficiënte planning voor onze klanten te maken. Ook met de voorlichters hebben we veel contact, bijvoorbeeld over de beschikbaarheid van producten.

We denken met ze mee om tot de beste oplossing voor onze klanten te komen.

12.00 uur | Lunch

Dan begint onze lunchpauze. Tijd om bij te kletsen met collega's, zowel privé als zakelijk. Met mooi weer zitten we gezellig buiten aan de picknicktafel: even bijkomen in het zonnetje. Op vrijdag wordt er vaak een visje gehaald door een collega. Heerlijk!

13.00 uur | En weer door

Dan weer achter de pc verder met de mailtjes en telefoontjes. Naast het afhandelen van orders en vragen, regelen we voor meerdere producten de inkoop. Soms moeten we achter leveranciers aan zitten om te weten wanneer producten geleverd worden en of bepaalde producten besteld kunnen worden. Om logistiek te ondersteunen boeken we ook wel eens producten in, zodat de voorraad up-to-date is.

17:00 uur | Einde werkdag

Om 17.00 uur eindigt officieel onze werkdag, maar indien nodig werken we nog even door om alles af te handelen. En dan naar huis!

Naam: _____

Woonplaats: _____

Adres: _____

Leeftijd: _____

Postcode: _____

We hebben weer een vrolijke kleurplaat voor je! Wil je kans maken op een leuke prijs? Stuur de kleurplaat dan op naar Redactie Uniek, Antwoordnummer 377, 6700 WB Wageningen (postzegel is niet nodig). Veel kleurplezier!

Uitslag kerstpuzzel:

In de vorige Uniek stond een kruiswoordpuzzel. De juiste oplossing was 'De koe bij de horens vatten'. Als winnaar is uit de bus gekomen: **Wilbert van der Kolk uit Oosterwolde, Gefeliciteerd!** De prijs komt naar je toe.

AR Bedrijfsontwikkeling ontzorgt akkerbouwers en fruittelers

op het gebied van mestbeleid,
GLB en de Gecombineerde Opgave

- Complete advisering bemestingsplan, GLB-subsidie en Gecombineerde Opgave
- Opgaves voldoen aan de wettelijke eisen en zijn geoptimaliseerd voor het bedrijf
- Alles onder één dak: naast het teeltadvies en de producten van AR Plant/CAF kun je nu ook bij ons terecht voor ondersteuning bij wet- en regelgeving

Ga voor meer informatie naar argroep.nl/boplant of scan de QR-code. Ook kun je contact opnemen met AR Bedrijfsontwikkeling via 0317-499599 of info@ar-bedrijfsontwikkeling.nl

Bedrijfsontwikkeling

Hoofdkantoor

Rijnhaven 14, Wageningen,
Postbus 610, 6700 AP Wageningen
T 0317-499599 | info@argroep.nl

AR Voer

T 0317-499510 | voer@argroep.nl

AR Plant

Zandweistraat 20, Waardenburg
Postbus 610, 6700 AP Wageningen
T 0418-655944 | plant@argroep.nl

AR Biologisch

T 0317-499575 | biologisch@argroep.nl

AR Bedrijfsontwikkeling

T 0317-499599
info@ar-bedrijfsontwikkeling.nl

AR Coproducten

T 0316-293966 | 06-10546974
info@ar-coproducten.nl
www.ar-coproducten.nl

Voermeesters

T 0317-499595 | info@voermeesters.nl
www.voermeesters.nl

CAF

T 0418-655927 | info@caf.nl | www.caf.nl

Rijnzate

T 0317- 499542 | info@rijnzate.nl
www.rijnzate.nl

Welkoop-winkels AR

Barneveld | Didam | Elst | Geldermalsen
Putten | Veenendaal | Wijk bij Duurstede
Woudenberg | Wageningen | Zaltbommel

www.argroep.nl